samrådshandling 170308

BLÅ ÖVERSIKTSPLAN FÖR NORRA BOHUSLÄN

gällande havsområdena i Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekils kommuner

PLANBESKRIVNING

STRÖMSTADS KOMMUN

TANUMS KOMMUN

Sotenäs kommun

LYSEKILS KOMMUN

MEDVERKANDE

Styrgrupp

Kommunalråd, oppositionsråd och kommunchefer (adjungerade) i Strömstads, Tanums, Sotenäs och Lysekils kommuner.

Arbetsgrupp

Arbetsgrupp bestående av tjänstemän från de fyra kommunerna med samordning av Tillväxt Bohuslän. Se även kontaktlista sist i dokumentet.
Arbetet har bedrivits i samarbete med Länsstyrelsen Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

INNEHÅLL

Förord.....4

Bakgrund.....6

1 inledning

Planprocessen..... 8

Vad är en översiktsplan?..... 9

En blå översiktsplan..... 10

Syfte..... 11

Gränser för blå översiktsplan..... 12

Läsanvisning..... 13

2 planförslag

Introduktion till planförslaget..... 17

Mål, strategi och rekommendationer..... 19

- Övergripande..... 19
- Naturvärden..... 24
- Marina livsmedel..... 28
- Maritim turism och rekreation..... 33
- Sjöfart och båtliv..... 37
- Marin energi och forskning..... 40
- Övriga anspråk..... 43

3 analys

Introduktion till analys..... 45

Marina fokusområden..... 46

4 konsekvenser

Sammanfattning och samlad bedömning.....106

Om miljöbedömning.....107

Avgränsning.....107

Alternativ.....109

Konsekvenser på planförslaget.....111

Sammanvägda konsekvenser.....122

Åtgärder..... xx

Uppföljning..... xx

FÖRORD

Bohuslän formas av havet. Vår identitet är intimt förankrad i skärgården och har så varit under lång tid. Nyttjandet av våra resurser har varierat över tid. I vissa perioder var sillen en industri utan motstycke, i andra tider stenen. I ytterligare andra tider har bohuslänningen varit självförsörjande fisk- och lantbrukare.

I planeringen av våra gemensamma resurser så krävs respekt och förståelse för framtidens behov av kust och hav. Naturvärden är idag och i framtiden centrala för vår attraktivitet både för boende och besökare.

Vi fyra kommuner i norra Bohuslän arbetar gemensamt med en blå översiktsplan och en maritim näringslivsstrategi. Detta politiskt väl förankrade arbete är en del av basen för den framtida utvecklingen av våra kommuner och våra havs- och kustresurser.

Våra kommuner är del av en region, en stat och en EU-gemenskap. På alla dessa nivåer fattas beslut och upprättas planer och strategier. För att dessa skall förverkligas så behöver saker hända i verkligheten och det är där våra kommuner och havsresurser kommer in. Vi skall nyttja våra resurser så att norra Bohusläns kust och hav även i framtiden kommer vara attraktivt och blomstrande för både boende, näringsidkare och besökare.

Denna översiktsplan är nyckeln till att nyttja vår kust och vårt hav hållbart, nu och i framtiden.

Peter Dafteryd
Kommunstyrelsens ordförande Strömstads kommun

Liselotte Fröjd
Kommunstyrelsens ordförande Tanums kommun

Mats Abrahamsson
Kommunstyrelsens ordförande Sotenäs kommun

Jan-Olof Johansson
Kommunstyrelsens ordförande Lysekils kommun

Kommunstyrelsen i respektive kommun är ansvarig för den översiktliga planeringen. De fyra nordbohuslänska kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekil arbetar gemensamt fram en översiktsplan för havet och skärgården som grund för ett tillägg till respektive översiktsplan. Arbetet leds av styrgruppen för Tillväxt Bohuslän som innefattar kommunalråd och oppositionsråd samt med kommunchefer adjungerade. Den här samrådshandlingen har arbetats fram i en arbetsgrupp med representanter från plan-, miljö-, GIS- och näringslivsavdelningarna inom respektive kommun med understöd av Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen.

BAKGRUND

Under våren 2013 beslutade kommunstyrelserna i de fyra nordbohuslänska kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekil att gemensamt arbeta fram en blå översiktsplan. Planen antas som ett tillägg till respektive kommuns översiktsplan. Den innehåller rekommendationer (tematiska och geografiska) för hur havs- och skärgårdsområdena långsiktigt ska användas för att säkerställa en hållbar användning och nyttjande av våra gemensamma resurser. Målbilden är att planen skall vara långsiktig med ett tidsperspektiv på 15-20 år.

Arbetet grundar sig på en längre tids arbeten med plan- och utvecklingsfrågor i havsbandet. ”Kustzonsprojektet” och ”Samverkansplan för värdefulla kust- och havsområden” är två projekt som lyft fram gemensamma frågor, behov och åtgärder i norra Bohuslän. Genom dessa har ett kommunöverskridande samarbete etablerats som kommer till sin rätt i detta område där många av frågeställningarna och förutsättningarna är gemensamma.

Parallellt med arbetet med *Blå översiktsplan har en Maritim näringslivsstrategi* arbetats fram. Dessa två dokument kommer att vara nära sammankopplade och ömsesidigt beroende av varandra. Inledningsvis har företrädare för branscher som är kopplade till havet och beroende av havsnära lägen och kvaliteter fått lämna synpunkter i intervjuer, dialoger, eller möten. Detta underlag tillsammans med existerande utredningar, strategier och bakgrundsfakta utgör basen för denna översiktsplan såväl som för den martitima näringslivsstrategin.

Ett program för Blå Översiktsplan för Norra Bohuslän har upprättats och samråtts under 2014. Det har nu, tillsammans med de synpunkter som lämnades under samrådet, bearbetats till en första version av ett formellt planförslag- en samrådshandling.

Planförslaget är nu tillgängligt för samråd och du är välkommen att lämna synpunkter. Samrådet är en mycket viktig del i arbetet med att ta fram en blå översiktsplan.
Dina synpunkter är värdefulla!

1 inledning

PLANPROCESSEN

DIALOG
2013

Med tidigare samarbeten och strukturplanen som utgångspunkt har samtal förts med representanter från flera av havsnäringarna och intresseorganisationer kopplade till havet.

PROGRAM
2014

Ett program med blå samhällsbyggnadsmål togs fram och samråddes under 2014. Under programsamrådet gavs allmänhet, företag, organisationer och myndigheter möjlighet att lämna synpunkter.

SAMRÅD
2017

Med programmet som grund har ett förslag till blå översiktsplan tagits fram. Allmänheten, myndigheter, företag och organisationer ges möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

UTSTÄLLNING
2017

Förslaget till en blå översiktsplan revideras utifrån inkomna synpunkter. Förslaget ställs sedan ut för att få in ytterligare synpunkter från allmänheten, företag, myndigheter och organisationer.

ANTAGANDE
2018

Efter utställningen justeras förslaget en sista gång utifrån de synpunkter som kommit in under utställningen. Kommunfullmäktige i samtliga kommuner fattar beslut om att anta den blå översiktsplanen som ett tematiskt tillägg. Den blå översiktsplanen kan sedan börja tillämpas.

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen behandlar kommunens långsiktiga utveckling främst genom att hantera de strategiska frågorna för mark- och vattenanvändning samt byggande. Översiktsplanen ska bland annat redovisa kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas, användas och bevaras. Den ska också redovisa kommunens syn på hur riksintressen och miljökvalitetsnormer ska tillgodoses liksom hur relevanta nationella och regionala mål samordnas till en hållbar utveckling.

Översiktsplanen har betydelse för beslut i kommunens nämnder och förvaltningar samt andra myndigheter i bland annat planerings-, bebyggelsefrågor och tillståndsprövningar. Översiktsplanen ska antas av kommunfullmäktige och är vägledande för kommunens arbete och beslut, men är inte juridiskt bindande.

EN BLÅ ÖVERSIKTSPLAN

Sedan 1987 har kommunerna enligt Plan- och bygglagen (PBL) haft skyldigheten att planera sitt vattenområde ut till Sveriges gräns. I de nordbohuslänska kommunerna är detta en stor utmaning då havsytan inom kommunerna är större än landytan. I våra kommuner är också havet och kusten kopplat till många starka intressen ifrån både stat, allmänhet och näringsliv. Vi behöver bland annat ta hänsyn till intressen för fiske, försvaret, det rörliga friluftslivet, samt naturvärden. Dessa intressen behöver avvägas gentemot varandra och strandskyddsbestämmelser samt näringarnas behov av havsnära verksamhetsmark, havsarealer för odling och sjöfartens rätt till passage.

Vattnet rör sig fritt över kommun- och landsgränser. Dessutom har havet en ytterligare utmaning i och med att det handlar om liv, aktiviteter och verksamheter både över, på och under vattenytan samt på havsbotten. Generellt vet man mycket mer om landområdena än om havsbotten och därmed finns också ett större kunskapsbehov för att kunna fatta väl avvägda beslut kring havet.

HÄR ÄR VI I PLANPROCESSEN- SAMRÅD

Samrådshandlingen, denna handling, utgör den första formella versionen av ett planförslag. Den bygger på det program som tidigare har upprättats och på de synpunkter som inkom i samrådet kring det. Samrådshandlingen beskriver strategier för hanteringen av havet och de företeelser, verksamheter och anläggningar som är kopplade till havet. Den ger också mer konkreta rekommendationer i avvägningen mellan dessa olika intressen. Som underlag för strategier och rekommendationer beskrivs områdets förutsättningar. Konsekvenserna, den påverkan som planförslaget innebär sett utifrån de rekommendationer som ges, beskrivs utifrån miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Samrådshandlingens rekommendationer har arbetats fram utifrån ett synsätt där ekosystemen och de tjänster de tillhandahåller står i fokus, med en bedömning av vilka hot som finns mot dessa tjänster och vilka möjligheter det finns att förbättra förutsättningarna för ekosystemen att producera tjänster. Planförslaget består av två delar, territorialdelen (det yttre havsområdet) och kustvattendelen.

Inkomna synpunkter under samrådet kommer att sammanställas i en samrådsredogörelse som också beskriver hur förslaget ska justeras i den bearbetade versionen av planförslaget- utställningshandlingen.

Även kommande utställningshandling kommer att vara tillgänglig för synpunkter då myndigheter, organisationer, företag och enskilda får ytterligare möjligheter att ta del av förslaget och lämna synpunkter. Synpunkterna från utställningen sammanställs och mindre justeringar av planförslaget görs innan den blå översiktsplanen slutligen antas av samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar.

SYFTE

Arbetet med den blå översiktsplanen syftar till att säkerställa en god planering av de gemensamma marina resurserna och skapa förutsättningar för att behålla vår attraktivitet på lång sikt.

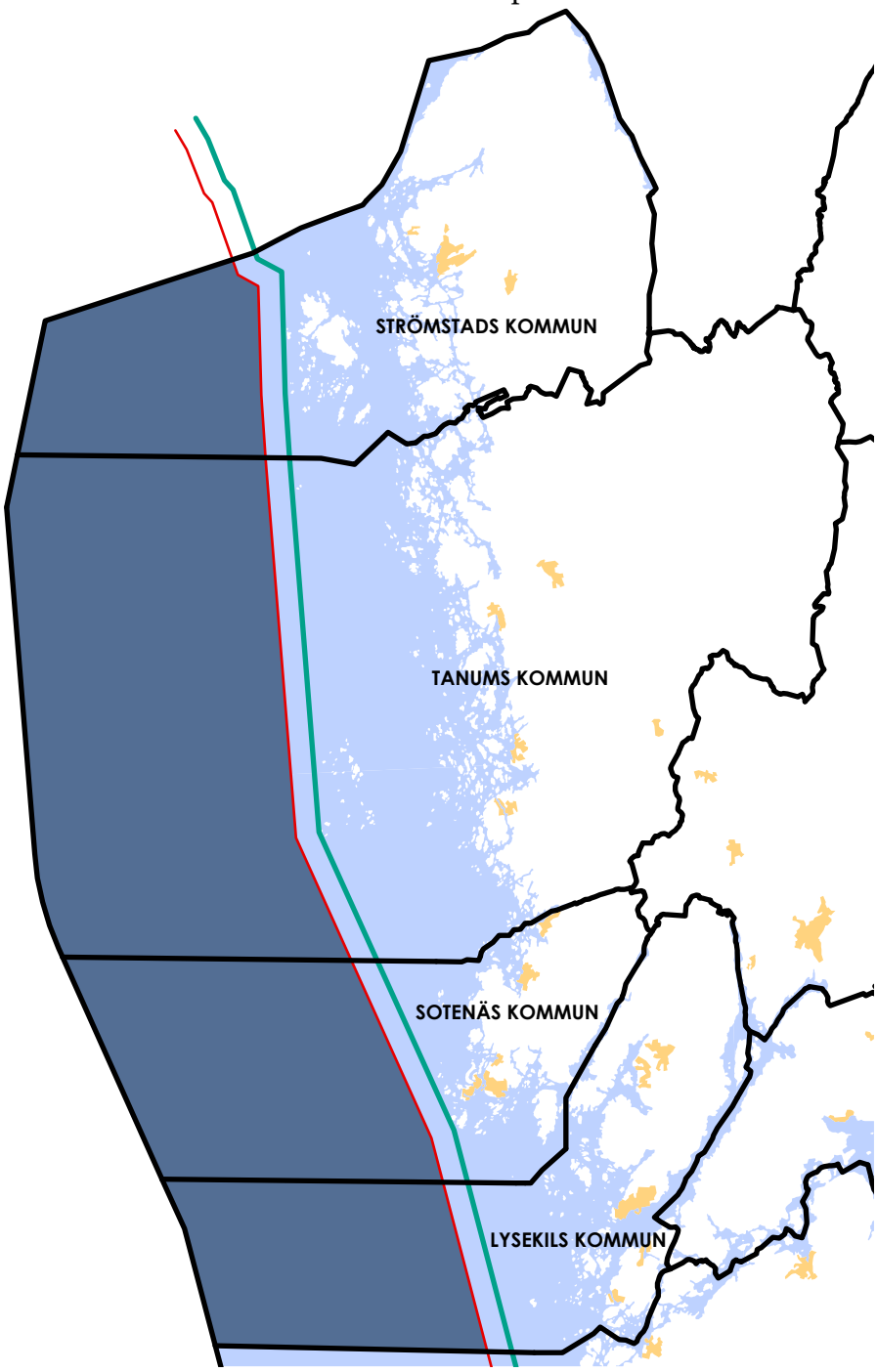
Planen ska ligga till grund för en hållbar ekonomisk utveckling och en hållbar resursanvändning med nationella miljö- och kvalitetsmål i fokus, genom en gemensam tydlig långsiktig styrning av planarbetet.

De rekommendationer och anvisningar som översiktsplanen ger är vägledande vid hantering av ärenden som rör dessa frågor för både kommunen, länsstyrelsen och andra myndigheter.

GRÄNSER FÖR BLÅ ÖVERSIKTSPLAN

Blå översiktsplan består av två delar, utsjözonen (*Öppet hav*) och kustzonen (*Skärgård*). Utsjözonen planeras parallellt i Västerhavsplanen av Havs- och vattenmyndigheten.

Utsjözonen (mörkblå), hanterar området ifrån Sveriges och kommunens gräns till en linje (röd) en nautisk mil (1852 m) utanför baslinjen. Baslinjen (grön) är en linje som följer de yttersta skären längs med kusten. Kustzonen (ljusblå), sträcker sig från röd linje och omfattar även områden på land i den omfattning de behövs för anläggningar i vattnet.

LÄSANVISNING

PLANHANDLING

Blå översiktsplan för norra Bohuslän består av två huvuddelar; *rekommendationskarta* och *planbeskrivning*. *Planeringsförutsättningar* finns sammanställda i ett stödjande separat dokument.

Rekommendationskartan innehåller redovisning av den övergripande vattenanvändningen inom planområdet och en geografisk redovisning av rekommendationer för denna. Kartan är främst anpassad för att nyttjas i digital form. I webbkartan finns information kopplad till varje geografiskt redovisat objekt. Till viss del finns denna information även tillgänglig i planbeskrivningen.

Planbeskrivningen är planens textdokument (denna handling). Den är uppdelad i fyra delar; inledning, ***planförslag***, analys och konsekvenser.

Planförslaget beskriver de politiska ställningstagandena för den översiktliga havsplaneringen i norra Bohuslän. Det formuleras i mål, strategier och rekommendationer där målet beskriver vart vi vill nå och strategin beskriver hur vi vill nå dit. Rekommendationerna är kortfattade beskrivningar som sammanfattar hur vattnet kan nyttjas och utgör grunden för framtida beslut om vad som sker i havet och var. Det finns en stark koppling mellan planbeskrivningens rekommendationer och rekommendationskartan.

Blå översiktsplan för norra Bohuslän utgår från fem fokusområden:

- *Naturvärden*
- *Marina livsmedel*
- *Maritim turism & rekreation*
- *Sjöfart & båtliv*
- *Marin energi & forskning*

För dessa har blå samhällsbyggnadsmål formulerats och det är i sin tur från målen som översiktsplanens rekommendationer utgår.

Analysdelen beskriver arbets- och tankesättet i planprocessen. Det vill säga processen med att tolka förutsättningarna och omvandla dem till politiskt förankrade rekommendationer. Genom att tydliggöra kopplingen mellan förutsättningar och planförslag (mål, strategier och rekommendationer) kan planförslaget lättare uppdateras med hänsyn till hur förutsättningarna ändras. Analyserna underlättar också tolkningen av rekommendationerna och kan användas som hjälp att förtydliga dess syfte.

Konsekvensdelen redogör övergripande för vilka ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser det innebär att planförslaget

genomförs jämfört med konsekvenserna av att inte ha någon blå ÖP för norra Bohuslän.

Planeringsförutsättningar, alltså de förutsättningar och den kunskap vi har att förhålla oss till i planeringen av havet, finns sammanställda i ett separat dokument. Det fungerar som ett faktaunderlag som ger förståelse för planområdet och de förutsättningar som planeringen bygger på. Detta dokument är inte politiskt antaget och utgör därmed inte en formell del av blå ÖP. Det innebär att det kan uppdateras och revideras löpande, efterhand som nya fakta finns eller förutsättningarna ändras. Vi har generellt mycket information och mycket samlad kunskap om förutsättningarna på land, men har hittills saknat motsvarande underlag för våra havsområden, trots att de utgör en betydande del av våra kommuner. Med blå ÖP har vi samlat på oss ett sådant kunskapsunderlag. Det är inte komplett. Att kontinuerligt kunna komplettera, fördjupa och uppdatera det är viktigt och värdefullt för utvecklingen av norra Bohuslän.

FÖRHÅLLNINGSSÄTT TILL ÖVRIG ÖVERSIKTLIG PLANERING

Översiktsplaner

Se gällande ÖP och FÖP på respektive kommuns hemsida:
www.stromstad.se
www.tanum.se
www.sotenas.se
www.lysekil.se

Blå översiktsplan för norra Bohuslän är ett tematiskt tillägg till respektive kommuns (Strömstad, Tanum, Sotenäs, Lysekil) kommunövergripande översiktsplan som hanterar vattenområdet. Det innebär att blå översiktsplan med sina generella och geografiska rekommendationer kompletterar samtliga fyra kommuners översiktsplaner för vattenområdet.

De strategiska rekommendationer som blå översiktsplan innehåller ska ses som inspel till kommunernas översiktsliga planering. Dessa rekommendationer rör ofta gränslandet mellan land och hav där blå översiktsplan inte har mandat att formulera geografiska rekommendationer, men där markanvändningen är av strategisk betydelse för den marina utvecklingen och för de rekommendationer som formuleras för havet.

Fördjupade översiktsplaner

Planområdet för blå ÖP berörs av följande fördjupade översiktsplaner:

FÖP Koster (Strömstad)
Gjordes som underlag för bildandet av Kosterhavets nationalpark. Berör huvudsakligen havet genom utpekandet av vilka vattenområden som ska omfattas av formellt naturskydd. Inom nationalparkens utbredningsområde redovisar blå ÖP värnandet av naturskyddet som den högst prioriterade användningen och några konflikter uppstår därmed inte mellan dessa dokument.

FÖP Nordby-Svinesund (Strömstad)
Denna fördjupade översiktsplan håller på att arbetas fram och förväntas kunna antas under 2017. Planen omfattar en mindre del vatten. Inga specifika rekommendationer ges för vattenområdet, vilket innebär att inga konflikter finns mellan denna FÖP och blå ÖP.

FÖP Norra kustområdet (Strömstad)
Den fördjupade översiktsplanen berör till viss del vattenområde. Planen har nyttjats som underlag i processen med blå ÖP och de rekommendationer som i blå ÖP överlappar FÖP-området ska ses som kompletteringar. Planen förväntas antas 15 december 2016.

FÖP Södra kustområdet (Strömstad)
Den fördjupade översiktsplanen berör till viss del vattenområde. Planen har nyttjats som underlag i processen med blå ÖP och de rekommendationer som i blå ÖP överlappar FÖP-området ska ses som kompletteringar. Planen gäller sedan 2013.

FÖP Grebbestad (Tanum)
Blå ÖP:s plangräns dras i den fördjupade översiktsplanens yttre gräns och därmed sker inget överlapp. Strategiska rekommendationer påverkar dock FÖP:en, vilka bör beaktas i kommande översyn. Planen gäller sedan 2006.

FÖP Fjällbacka (Tanum)
Blå ÖP:s plangräns dras i den fördjupade översiktsplanens yttre gräns och därmed sker inget överlapp. Strategiska rekommendationer påverkar dock FÖP:en, vilka bör beaktas i kommande översyn. Planen gäller sedan 2004.

FÖP Hamburgsund (Tanum)
Blå ÖP:s plangräns dras i den fördjupade översiktsplanens yttre gräns och därmed sker inget överlapp. Strategiska rekommendationer påverkar dock FÖP:en, vilka bör beaktas i kommande översyn. Planen gäller sedan 2008.

FÖP Kungshamns centrum (Sotenäs)
Planen omfattar hamnområdet, Rösholmen och Guleskär, vilka i blå ÖP berörs av flera strategiska rekommendationer. Dessa ska beaktas i kommande översyn. Planen antogs 2004 och flera av förslagen i planen har genomförts.

FÖP Åbyfjorden (Sotenäs/Lysekil)
Blå ÖP:s plangräns dras i den fördjupade översiktsplanens yttre gräns och därmed sker inget överlapp. Då planarbetena för FÖP Åbyfjorden och blå ÖP delvis har pågått parallellt har flera av de strategiska rekommendationerna redan beaktats i FÖP:en. Planen gäller sedan 2015.

2 planförslag

INTRODUKTION TILL PLANFÖRSLAG

planförslaget
består av
riktlinjer ur ett helhetsperspektiv:

övergripande
mål
strategi
rekommendationer

riktlinjer för planens **fokusområden**:

naturvärden
mål
strategi
rekommendationer

marina livsmedel
blå samhällsbyggnadsmål
strategi
rekommendationer

maritim turism & rekreation
blå samhällsbyggnadsmål
strategi
rekommendationer

sjöfart & båtliv
blå samhällsbyggnadsmål
strategi
rekommendationer

marin energi & forskning
blå samhällsbyggnadsmål
strategi
rekommendationer

samt **riktlinjer** för:

övriga anspråk
mål
strategi
rekommendationer

Denna del av planbeskrivningen, *Planförslaget* beskriver de politiska ställningstagandena för den översiktliga havsplaneringen i norra Bohuslän. Det formuleras i mål, strategier och rekommendationer.

De **blå samhällsbyggnadsmålen** är gemensamma för blå ÖP och den maritima näringslivsstrategin för norra Bohuslän. Dessa mål beskriver vart vi vill nå i den framtida utvecklingen av havet.

Strategierna beskriver *hur* vi ska nå de blå samhällsbyggnadsmålen.

Rekommendationerna sammanfattar strategierna i kortfattade ställningstaganden som redogör för hur den marina miljön i våra kommuner kan nyttjas. De utgör grunden för framtida beslut om vad som sker i havet och var. Det finns en stark koppling mellan planbeskrivningens rekommendationer och plankartan.

De *generella* rekommendationerna gäller för planområdet som helhet.

De *geografiska rekommendationerna* har en koppling till en eller flera geografiska platser/områden, som redovisas i vattenanvändningskartan. Varje geografisk rekommendation redovisas med en beteckning som återfinns för varje område med motsvarande rekommendation i vattenanvändningskartan. I den digitala versionen av vattenanvändningskartan finns rekommendationerna kopplade som attribut till varje geografiskt område.

De *strategiska blå rekommendationerna* berör funktioner i gränslandet mellan hav och land. Funktioner som är strategiskt viktiga för den marina utvecklingen. Rekommendationerna knyts till ett antal kriterier som i sin tur kan överföras till geografiska platser. Eftersom platserna till stor del omfattar landområden hamnar de formellt utanför blå ÖP:s planområde, men kan ses som inspel ur ett marint perspektiv till kommunernas respektive översiktsplan. Beskrivningen av de strategiska rekommendationerna ingår som en del av blå ÖP:s planförslag, medan den geografiska informationen redovisas som förutsättningar i webbkartan.

blå ÖP

är ett tematiskt tillägg för nyttjande av havet till

ÖP Strömstads kommun
ÖP Tanums kommun
ÖP Sotenäs kommun
ÖP Lysekils kommun

består av rekommendationer kring hur havet ska nyttjas i form av :

generella rekommendationer

Gäller inom **hela** planområdet för blå ÖP

geografiska rekommendationer

Gäller inom **utpekade områden**

strategiska blå rekommendationer

Berör funktioner i **gränslandet mellan hav och land**.

Ger **inspel** till kommunernas respektive översiktsplan i frågor som är viktiga för den marina utvecklingen.

Beskrivningen av de strategiska rekommendationerna ingår som en del av blå ÖP:s **planförslag**. Den **geografiska informationen** redovisas som **förutsättningar** i webbkartan.

MÅL, STRATEGI och REKOMMENDATIONER

Övergripande

Mål

Miljömålet hav i balans och levande kust och skärgård sammanfattar det övergripande målet för en blå översiktsplan för norra Bohuslän.

All maritim utveckling i våra kommuner är grundade i en förståelse för den centrala betydelsen av ekosystemens tjänster och de därtill kopplade naturvärdena. Det är med denna utgångspunkt som samhällsbyggnadsmålen för respektive fokusområde för blå ÖP är formulerade.

Strategi

För att på bästa sätt nyttja havet som en väsentlig del av vårt samhälle utan att förbruka dess resurser krävs en ökad kunskap och en utveckling av strategisk planering av de resurser som havet tillhandahåller. Kunskapsutvecklingen är en kontinuerligt pågående process och detta planförslag är en första version av att sammanställa den kunskap vi har idag och utifrån den formulera gemensamma strategier för norra Bohusläns havsmiljö.

Blå ÖP har perspektivet ”utifrån och in” medan kommunernas respektive översiktsplan för land har det motsatta perspektivet, ”inifrån och ut”. I strandlinjen möts perspektiven. Mötet mellan hav och land är därför en av våra viktigaste strategiska resurser som måste tillvaratas väl för att kunna rymma förutsättningar för en levande kust och skärgård.

Blå ÖP för norra Bohuslän belyser och nyttjar årstidsvariationen som en naturlig del i samhällsplaneringen för att på så sätt förstärka områdets identitet och minska konflikterna mellan olika anspråk. Det behöver finnas ett utbud av service, kommunikationer, tillgång till friluftsliv, båtliv och så vidare för att vårt område ska vara attraktivt under hela året; en trygghet som gör att man som boende, besökare och verksamhetsidkare kan lita på att det man behöver/efterfrågar finns att tillgå. Detta gäller inte minst tillgängligheten till havet och kopplingen mellan hav och land där mycket av

identiteten och de efterfrågade kvaliteterna i kustområdena finns. Ur ett helårsperspektiv är sådana platser av störst betydelse i kustsamhällena där de tätaste befintliga strukturerna och det största befolkningsunderlaget finns. Samordning och förstärkning av knutpunkter som förbindelselänkar mellan hav och land i samhällenas centrala delar är därför av stor betydelse.

Tillgången till havet och tillgängligheten till kust och skärgård är avgörande för attraktiviteten inom vårt område. Sommartid behöver de allmänt tillgängliga och havsnära platserna rymma betydligt fler människor än vintertid. De allmänt tillgängliga, havsnära områden inom våra kustsamhällen som har en potential att variera i skala, karaktär och funktion över året är viktiga att värna. Verksamheterna/ aktiviteterna som bedrivs kan förändras över året och över längre tid men själva tillgängligheten får inte begränsas.

Planering av hur vi långsiktigt kan och bör nyttja havet innebär avvägningar av vilka områden som är bäst lämpade för olika anspråk. Minst lika viktigt är att vissa områden lämnas ifred; de områden som har sin största potential och sitt största värde om de får lämnas utan något nyttjande, några anläggningar eller ytterligare påverkan. Flera av de anspråk som vi vill nyttja havet för är beroende av dessa orörda områden.

Rekommendationer

Generella rekommendationer

Hållbarhet

Utveckling av skärgård, kust och hav ska ske ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart, med syfte att värna och stärka levande kustkommuner.

Säsongsvariationer

Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till säsongsvariationer.

Hänsyn till säsongsvariationer kan tas genom exempelvis:

- flexibilitet i detaljplaner
- ökat beaktande i bygglov och andra tillståndsärenden

Hänsyn till klimatförändringar

Effekterna av ett förändrat klimat inom planområdet är huvudsakligen kopplade till:

- *höjda havsvattennivåer*
- *ökad frekvens av oväder*
- *ökad försurning*

Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till klimatförändringar.

Rekommendationerna inom respektive fokusområde ska ta hänsyn till effekterna av ett förändrat klimat.

Samverkan

Samverkan mellan kommunen, medborgarna, verksamhetsutövare och övriga samhällsaktörer ska stärkas.

Dialogen i tidiga skeden av beslutsprocesser ska utvecklas för att möjliggöra att mark och vattenområden kan nyttjas för flera syften utan att konflikter uppstår.

Ökad samverkan ska också eftersträvas mellan kommunerna i norra Bohuslän.

Orördhet

Opåverkade områden i skärgården ska bevaras orörda.

Ursprungligheten i landskapet ska bevaras där spår av mänsklig påverkan saknas.

Inga anläggningar ska tillkomma på platser som idag saknar bryggor, stenbrott, byggnader och andra typer av anläggningar och lämningar.

Strategiska blå rekommendationer

S1 Multifunktionella platser

Ytor och stråk ska finnas tillgängliga för alla att nyttja i de centrala kustnära delarna av kustsamhällena.

Boende och besökare ska på dessa platser *uppleva havet* och kusten, småskaliga verksamhetsidkare nyttja dem för sin *verksamhet*, *kulturevenemang* ta plats, *kommunikationsnoder* utvecklas och *kustidentiteten* främjas.

Bostäder bör undvikas inom dessa områden då de riskerar att tränga undan verksamheter och aktiviteter som kan upplevas störande.

Möjlig verksamhet/aktivitet ska anpassas till respektive plats marknivå och känslighet för havsnivåhöjningar. Se kartskikt *marknivå* i blå ÖP-webbkarta.

S2 Kommunikations-noder

Noder som kopplar samman kommunikation mellan land och hav ska värnas och stärkas.

Så stor andel av allmänt tillgängliga kommunikationsmedel som möjligt ska knytas till noderna, t ex hållplatser/påstigningsplatser för tåg, buss, taxi, cykelvägar, reguljära båtturer, charterbåtar, taxibåtar mm. Noderna ska stärka förutsättningarna att nyttja kust och skärgård för pendling, turism, rekreation, friluftsliv mm.

Kommunikationsnoderna ska utvecklas till ett kommunikationssystem för persontransporter till sjöss *mellan* noderna *längs* kusten.

Befintliga kajer inom dessa områden bör underhållas och skyddas från anläggningar/verksamheter som begränsar nyttjandet och förutsättningarna för långsiktig utveckling.

Kommunikationsnoderna ska vara aktiva under hela året.

S3
Havsnära
verksamhetsmark

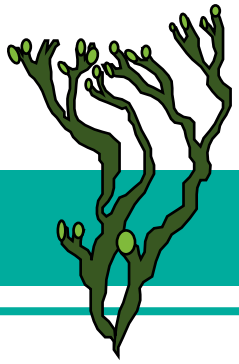
Samtliga verksamhetsområden i strandnära läge ska värnas och prioriteras för verksamheter som är i behov av ett havsnära läge.

Verksamheter utan behov av havsnära läge samt bostäder ska därför undvikas inom dessa områden.

Odling av marina arter på land i anläggningar bör ges goda förutsättningar inom området.

Befintliga kajer ska värnas och underhållas. Vägar och järnvägar med koppling till områdena ska värnas och stärkas.

Inom de havsnära verksamhetsområdena behöver hänsyn tas till havsnivåhöjningar så att nyttjandet maximeras. Se kartskikt *marknivå* i blå ÖP-webbkarta.

Naturvärden

Mål

All maritim utveckling i våra kommuner är grundade i en förståelse för den centrala betydelsen av ekosystemens tjänster och de därtill kopplade naturvärdena.

Strategi

De naturvärden som de marina miljöerna i vårt område innehåller är grunden för nyttjandet av marina resurser och grunden för identiteten och attraktiviteten i vårt område. Den resurs som de utgör ska vi förvalta så att vi långsiktigt kan nyttja de ekosystemtjänster de förser oss med och som är ovärdeliga för samhällsutvecklingen.

Samtidigt som naturvärdena är grunden för all marin utveckling utgör de också ett anspråk i sig. Områden med höga naturvärden ska därför beaktas och vägas mot övriga anspråk för nyttjandet av havet i norra Bohuslän.

Utveckling av naturvärden och marina ekosystemtjänster kräver till viss del att vi lämnar områden i fred. Orördhet inom ett område kan innebära ökad produktivitet av t ex livsmedel, råvaror mm i närliggande områden.

Rekommendationer

Generella rekommendationer

Marin naturvärdes-strategi

Faktaunderlaget för den marina miljön utvecklas kontinuerligt och mer helomfattande naturtyp-kartläggningar ska tas fram.

Den regionala strategin för hantering av naturvärden ska tillämpas på lokal nivå.

Kopplingar mellan områden med höga naturvärden till ett sammanhängande nätverk, en grön infrastruktur ska skapas för att bidra till hållbara och väl fungerande livsmiljöer.

Värdefulla ålgräsområden

Ålgräsängar har en hög biologisk mångfald och utgör uppväxtmiljö för många arter.

Områden med ålgräs samt med potential för ålgräs ska bevaras orörda i så stor utsträckning som möjligt.

Anläggningar eller verksamheter som kan skada ålgräset eller hämma dess tillväxt ska undvikas.

Marina installationer

Exempelvis kan fundament byggas med varierad yta och form istället för med släta väggar. Sådana åtgärder underlättar för kolonisering av djur och växter.

Marina installationer ska utformas för att främja goda livsmiljöer för djur och växter.

Detta ska beaktas vid t ex anläggning av fundament, dumpning av muddermassor och liknande.

Geografiska rekommendationer

R1
Skyddade områden

Planområdet rymmer stora områden med någon form av formellt naturskydd. Bestämmelser kopplade till naturskyddet är överordnade ÖP:s rekommendationer.

Inom stora delar av de dessa områden finns överenskommelser som hanterar yrkesfisket i förhållande till naturskydd.

Denna rekommendation omfattar inte alla områden med naturskydd

Inom utpekade områden ska naturvärden prioriteras högre än andra anspråk.

Aktiviteter som yrkesfiske, båtliv mm pågår inom flera av dessa områden. Aktiviteter och anläggningar bedöms även i framtiden kunna utvecklas i samspel med gällande naturskydd.

Föreskrifter, förvaltningsplaner mm för de skyddade områdena ska kontinuerligt ses över för att öka förutsättningarna för utveckling av de värden som skyddas.

R2
Utredningsområden för naturskydd

Nya områden med naturskydd ska prövas inom utpekade utredningsområden.

För områdena, som har höga naturvärden och som idag saknar, eller har ett otillräckligt skydd, ska underlag samlas in och analyseras så att en bedömning om lämpligt skydd kan föreslås och genomföras.

Utpekande av Gullmarns naturvårdsområde som nationalpark ska utredas.

R3
Strandnära områden

Områdena är generellt värdefulla på grund av dess höga biologiska mångfald och sina förutsättningar för friluftsliv och turism.

Stora delar av områdena omfattas av strandskydd, dock inte alla och därav behovet av rekommendationen.

Nyetablering av anläggningar ska undvikas i strandnära, grunda områden.

Kompletteringar, förtätningar och utvidgningar inom redan ianspråkstagna områden ska istället förespråkas. Inom följande livsmiljöer är det särskilt viktigt att undvika exploatering:

- Estuarier (älv- och bäckmynningar)
- Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten
- Maerlbottnar
- Stora grunda vikar och sund
- Lekområden för torskfiskar
- Mussel- och ostronbankar
- Ålgräsängar

Strategiska blå rekommendationer

S4 Utredningsområden för ökad vatten-genomströmning

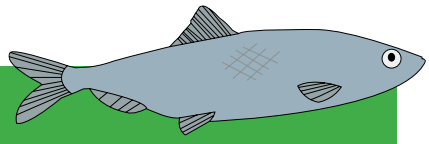
Att öppna upp igenväxta eller nya passager för vattnet kan vara en åtgärd som både förbättrar vatten-genomströmningen (och därmed förbättrar syresättningen/begränsar övergödningsproblematik) och ökar förutsättningarna för friluftsliv och turism.

Åtgärder för förbättrad vattengenomströmning är lämplig att utreda/pröva inom utpekade områden.

Lämpligheten för att genomföra åtgärder ska grunda sig i de miljövinster (förbättrad vattenmiljö, ökad artrikedom mm) som kan uppnås.

Vid genomförande ska möjligheter till förbättrade förutsättningar för turism och friluftsliv alltid beaktas.

Marina livsmedel

Mål

Ett hållbart fiske med kringnäringar ska finnas och vara grunden för en levande skärgård och kustsamhällenas identitet och attraktivitet nu och på sikt.

Ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön ska ges möjlighet att etableras.

Marin beredningsindustri ska ges utvecklingsmöjligheter.

En småskalig beredningsbransch med lokalt fångad fisk och skaldjur kopplat till lokal matkultur och besöksnäring ska uppmuntras och ges möjligheter att utvecklas.

Strategi

Att nyttja och hantera livsmedel från havet har en lång tradition i norra Bohuslän och ger en stark prägel åt samhällets struktur och identitet. Att nyttja den tradition och erfarenhet som finns och kombinera den med dagens kunskap om havet, liksom med kringverksamheter kopplat till t ex besöksnäring och gröna näringar gör marina livsmedel till ett område med betydande utvecklingspotential.

Värnandet av hamnar, havsnära verksamhetsområden samt havs- och centrumnära multifunktionella platser där dessa branscher kan fortleva och utvecklas är viktiga i samhällsplaneringen.

Av vikt är också att involvera verksamhetsutövarna i planeringsprocessen och underlätta så att tillståndsprocesser blir så enkla som möjligt för dem att hantera.

Rekommendationer

Generella rekommendationer

Tidig samrådspart

Yrkesfiskarnas intresseorganisationer ska involveras tidigt i samrådsprocesser kring tillstånds- och lovprövningar.

Samförvaltning (samarbete mellan fiske, forskning, naturvård, kommuner) bör eftersträvas.

Beredningsindustri

Befintlig beredningsindustri ska ges förutsättningar att utvecklas.

Möjlighet att främja den lokala kopplingen till råvaror och kringverksamheter ska beaktas.

Logistiska förutsättningar både på land och till sjöss (tillgång till hamnar och kajer) ska värnas och ges möjlighet till utveckling.

Geografiska rekommendationer

R4
Områden där yrkesfisket prioriteras

Inom stora delar av dessa områden finns överenskommelser och samverkan som hanterar yrkesfisket i förhållande till naturskydd.

Inom utpekade områden ska yrkesfisket prioriteras framför andra anspråk.

Samverkan mellan fiske och naturskydd ska värnas.

R5
Områden för vattenbruk kustzon

Utöver de specifikt utpekade områdena kan även andra platser vara lämpliga för vattenbruk.

Specifik placering inom området är upp till tillståndssökaren.

Inom utpekade områden är etablering av anläggningar för vattenbruk lämpliga att pröva.

I dessa områden rekommenderas att dispenser för strandskydd beviljas för anläggningar i vattnet (avsedda för vattenbruk).

Företräde bör generellt ges till odling för humankonsumtion.

Möjlig inriktning och omfattning av odling inom respektive område redovisas i rekommendationskartan och specificeras i bifogad tabell.

R6 Utvecklingszoner utsjö

Samverkan med sjöfart, försvar och yrkesfiske är central vid etablering av anläggningar inom dessa zoner.

Utsjözonerna kan nyttjas även för odling med annan inriktning än livsmedelsproduktion

Inom utpekade områden är anläggningar kopplade till marina livsmedel och marin energi lämpliga att pröva.

Tillstånd ska lämnas så att sammanhållna områden eftersträvas.

Odlingssystem med tillförd näring bör placeras inom dessa områden och inte inom kustzonen då näringsbelastningen är mycket lägre i utsjön.

Kompensationsupptag av tillförd näring kommer krävas för tillstånd. Upptag av näring bör ske intill utsläpp eller där det miljömässigt är mer lämpligt.

Strategiska blå rekommendationer

S1
Multifunktionella platser

Ytor och stråk ska finnas tillgängliga för alla att nyttja i de centrala kustnära delarna av kustsamhällena.

Boende och besökare ska på dessa platser *uppleva havet* och kusten, småskaliga verksamhetsidkare nyttja dem för sin *verksamhet*, *kulturevenemang* ta plats, *kommunikationsnoder* utvecklas och *kustidentiteten* främjas.

Bostäder bör undvikas inom dessa områden då de riskerar att tränga undan verksamheter och aktiviteter som kan upplevas störande.

Möjlig verksamhet/aktivitet ska anpassas till respektive plats marknivå och känslighet för havsnivåhöjningar. Se kartskikt *marknivå* i blå ÖP-webbkarta.

S3
Havsnära verksamhetsmark

Tillgång till havsnära verksamhetsmark är av stor betydelse för utveckling av marina livsmedel.

Samtliga verksamhetsområden i strandnära läge ska värnas och prioriteras för verksamheter som är i behov av ett havsnära läge.

Verksamheter utan behov av havsnära läge samt bostäder ska därför undvikas inom dessa områden.

Odling av marina arter på land i anläggningar bör ges goda förutsättningar inom området.

Befintliga kajer ska värnas och underhållas. Vägar och järnvägar med koppling till områdena ska värnas och stärkas.

Inom de havsnära verksamhetsområdena behöver hänsyn tas till havsnivåhöjningar så att nyttjandet maximeras. Se kartskikt *marknivå* i blå ÖP-webbkarta.

S5 Fiskehamnar

Fiskehamnar påverkar omgivningen genom lukt och buller, vilket innebär behov av skyddsavstånd till t ex bostäder.

Det finns stora vinster i samordningen mellan fiske- och landningshamnar

Befintliga landningshamnar och förtöjningsplatser för fiske ska värnas och ges förutsättningar till utveckling.

S6 Leverans-anläggningar

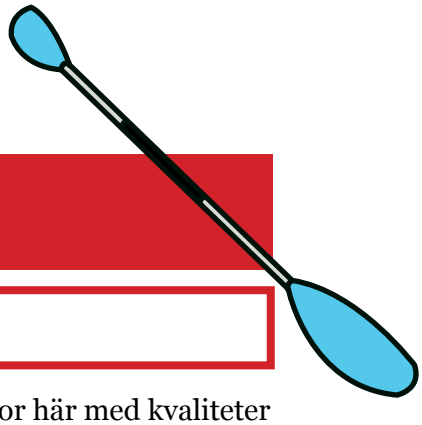
Landningshamnar påverkar omgivningen genom lukt och buller, vilket innebär behov av skyddsavstånd till t ex bostäder.

Det finns stora vinster i samordningen mellan fiske- och landningshamnar

Befintliga leveransanläggningar för vattenbruk ska värnas och ges förutsättningar till utveckling.

Där förutsättningar finns för nya leveransanläggningar ska utveckling av sådana prioriteras.

Maritim turism & rekreation

Mål

Skärgård, kust och hav ska planeras för de som bor här med kvaliteter som attraherar våra besökare och lägger grund för en blomstrande turistnäring.

Vår fantastiska kust ska vara ren och attraktiv samtidigt som den ska vara tillgänglig för alla.

Skärgårdslandskapets karaktärsdrag och kustsamhällenas kulturvärden ska bevaras, tillgängliggöras och fortsatt bidra till vår identitet.

Strategi

Upplevelsen av kust, hav och skärgård är en av våra främsta tillgångar för att få boende och besökare att trivas, attraheras och känna stolthet/tillhörighet till samhället. Att vårda och maximera värdet av de ekosystemtjänster som bidrar till den visuella och upplevelsemässiga attraktivitet som landskapet och den bebyggda miljön tillhandhåller är därför strategiskt viktigt.

Förutom den visuella attraktiviteten är tillgången/tillgängligheten till kust, hav och skärgård värdefullt för utveckling av maritim turism och rekreation. Kopplingarna mellan hav och land är då väsentliga. I dessa kopplingar skapas förutsättningar för alla att ta sig *ut* i skärgården. Det skapar också förutsättningar att röra sig sjövägen *längs* kusten. Större kommunikationsnoder ger möjlighet att utveckla persontrafik medan ett mer småskaligt nät av knutpunkter ger möjlighet att nyttja kusten för rekreation. Under sommarhalvåret då befolkningsunderlaget längs kusten och i skärgården mångdubblas och då efterfrågan på friluftsaktiviteter, båtliv, turistaktiviteter med mera generellt är större än under resten av året behöver tillgängligheten öka och utbudet av målpunkter, knutpunkter och kopplingar ut i skärgården öka.

Tillgänglighet till hav och skärgård kräver utöver kommunikationer även tillgängliga målpunkter. I skärgården kan tillgängligheten stärkas genom iordningställande av vissa områden med t ex vandringsleder, information om natur- och kulturvärden, soptunnor mm. Längs strandlinjen i samhällena kan tillgängligheten stärkas genom att värna de allmänt tillgängliga, vattennära platserna och göra dem flexibla för att fylla olika behov/önskemål vid olika tillfällen och olika delar av året. En plats kan t ex nyttjas för en konsert under en sommarkväll och under vintern fungera som skridskobana.

Rekommendationer

Generella rekommendationer

Kulturhistoriskt värdefulla platser

Områden och objekt med höga kulturhistoriska värden ska värnas i avvägningen med andra anspråk.

Kulturmiljöer/-objekt ska nyttjas, synliggöras och tillgängliggöras för att höja upplevelsevärdet av vistelse i skärgården.

Geografiska rekommendationer

R7
Hänsynsområden

Hänsynsområden pekas ut av Länsstyrelsen och syftar i grunden till att begränsa människors påverkan på skärgård och upplevelser här genom bl a följande hänsyn:

- *hålla låg fart*
- *inte bullra eller tomgångsköra*
- *dämpa musik och prat*

Utpekade områden bör göras till hänsynsområden.

Områdena ska vara tillgängliga för besökare och hänsynsreglerna ska bibehålla möjligheten till unika naturupplevelser.

Inom hänsynsområdena ska tältning kunna tillåtas samt kultur- och naturupplevelser underlättas och förstärkas.

Toaletter och soptunnor ska finnas tillgängliga för besökare.

R8
Aktivitetsområden för motorsport

Inom utpekade områden ska bullrande fritids- och turistaktiviteter kunna prövas.

Aktiviteter och arrangemang i form av träningar och tävlingar kan prövas inom området.

Strategiska blå rekommendationer

S1 Multifunktionella platser

För turism och rekreation är tillgången till dessa platser viktig.

Ytor och stråk ska finnas tillgängliga för alla att nyttja i de centrala kustnära delarna av kustsamhällena.

Boende och besökare ska på dessa platser *uppleva havet* och kusten, småskaliga verksamhetsidkare nyttja dem för sin *verksamhet*, *kulturevenemang* ta plats, *kommunikationsnoder* utvecklas och *kustidentiteten* främjas.

Bostäder bör undvikas inom dessa områden då de riskerar att tränga undan verksamheter och aktiviteter som kan upplevas störande.

Möjlig verksamhet/aktivitet ska anpassas till respektive plats marknivå och känslighet för havsnivåhöjningar. Se kartskikt *marknivå* i blå ÖP-webbkarta.

S2 Kommunikations-noder

Kommunikationer som ger tillgång till kust, hav och skärgård är av stor betydelse för att kunna erbjuda maritim turism och rekreation.

Noder som kopplar samman kommunikation mellan land och hav ska värnas och stärkas.

Så stor andel av allmänt tillgängliga kommunikationsmedel som möjligt ska knytas till noderna, t ex hållplatser/påstigningsplatser för tåg, buss, taxi, cykelvägar, reguljära båtturer, charterbåtar, taxibåtar mm. Noderna ska stärka förutsättningarna att nyttja kust och skärgård för pendling, turism, rekreation, friluftsliv mm.

Kommunikationsnoderna ska utvecklas till ett kommunikationssystem för persontransporter till sjöss *mellan* noderna *längs* kusten.

Befintliga kajer inom dessa områden bör underhållas och skyddas från anläggningar/verksamheter som begränsar nyttjandet och förutsättningarna för långsiktig utveckling.

Kommunikationsnoderna ska vara aktiva under hela året.

S7 Knutpunkter för friluftsliv

Friluftsliv och upplevelseturism har unika förutsättningar för utveckling inom planområdet.

En sammanhängande struktur av knutpunkter för friluftsliv ska utvecklas och göras tillgängliga längs hela kusten.

Gästhamnar, campingplatser och övriga platser längs kusten med servicefunktioner och god tillgänglighet ska nyttjas i en sammanhängande struktur av mindre knutpunkter med syfte att få en god tillgänglighet för friluftsliv längs hela kuststräckan. Knutpunkterna ska vara funktionella främst sommartid.

Knutpunkter för friluftsliv ska samordna strukturer för kollektivtrafik/hållplatser, biltrafik/parkering, vandrings-/cykelleder och lokala sjövägar.

S8
Utvecklingsområden för turism

Utpekade områden ska kunna utvecklas för turism i skärgården.

Områdena ska kunna utvecklas genom kompletteringar av befintlig bebyggelse samt upprustning av bryggor och kajer. De ska kunna inrymma turistiskt boende, kiosk/restaurang, möjligheter för turbåtar att anlöpa samt möjlighet att anordna aktiviteter.

Stor hänsyn ska vid utveckling tas till platsernas natur- och kulturvärden samt till landskapsbild och upplevelsevärden.

Sjöfart & båtliv

Mål

Sjöfartens och båtnäringens mark- och vattenbehov ska prioriteras i de strategiska lägena för att säkerställa frakthamnarnas möjligheter och persontrafikens utveckling.

Förutsättningar för ett hållbart och hänsynsfullt båtliv med liten negativ påverkan på miljö, trivsel och säkerhet ska finnas.

Skärgården ska vara tillgänglig även för de som inte har egen båt.

Infrastruktur för ett förändrat båtbruk ska understödjas exempelvis båtramper, alternativ förvaring, dagsuthyrning och båtskrotar för att underlätta en hållbar båthantering.

Marinor och kommunala hamnar ska bidra till en bättre miljö och vara attraktiva platser för vistelse och båtvård.

Strategi

Avgörande för sjöfarten och båtlivet är framkomligheten på vattnet, tillgången till hamnar samt logistiska förutsättningar som möjliggör en enkel, välfungerande ”övergång” mellan sjö- och landtrafik. Befintliga farleder och framkomligheten på dem ska prioriteras där de konkurrerar med andra anspråk. Med de många anspråk som samlas i kustlinjen, inte minst i de centrala delarna av samhällena, är det viktigt att värna befintliga hamnar i alla skalor för de olika ändamål som hamnarna har. De hamnar som har potential att utvidgas eller förtätas ska ges förutsättningar för det. Vid utveckling av hamnar ska hänsyn tas till miljöförbättrande åtgärder, en ökad tillgänglighet för alla och en ökad multifunktionalitet. Etablering av helt nya småbåtshamnar ska i största mån undvikas.

Rekommendationer

Geografiska rekommendationer

R9
Farleder för sjöfart

Utpekade farleder ska vara tillgängliga och effektiva för sjöfart.

Farlederna får inte begränsas av anläggningar.

R10
Farleder för båtliv

Utpekade farleder ska vara tillgängliga och attraktiva för båtliv och annat friluftsliv.

Farlederna får inte begränsas av anläggningar.

R11
Områden
med behov av
hastighetssänkning

Syftet med hastighetssänkning är ökad säkerheten och minskad bullerpåverkan.

Inom utpekade områden bör hastighetsbegränsning prövas.

R12 Platser
med möjligt
undantag från
dumpningsförbud

Det råder generellt dumpningsförbud i havet. För underhåll av hamnar, farleder mm finns dock ett behov av att hantera muddermassor

På utpekade platser bedöms dumpning av muddermassor möjligt att pröva.

Strategiska blå rekommendationer

S9
Stora hamnar

De befintliga och väletablerade större hamnarna ska värnas, deras funktion främjas och de ska ges förutsättningar att utvecklas med kringytor.

Kommunerna bör sträva efter att behålla markägandet i sina hamnar och säkra markanvändningen genom långa arrenden där det är möjligt.

Infrastrukturen i hamnarna ska bevaras och utvecklas avseende bl a järnväg, vägar och elnät.

S10
Småbåtshamnar och gästhamnar

Rapport om miljövänliga småbåtshamnar med checklista från projektet Hav möter Land:
http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/Sv/publikationer/2013/Pages/2013-33.aspx

Utveckling av befintliga småsbåtshamnar ska främjas.

Etablering av fler båtplatser genom förtätning/utvidgning av befintliga småbåtshamnar ska prioriteras framför anläggning av nya hamnområden.

Resursutnyttjandet i hamnarna ska förbättras. Möjligheter att bredda hamnarnas funktion med t ex småskaliga verksamheter, restauranger, och rekreationsområden ska beaktas.

En utveckling av hamnarna mot mer attraktiva, allmänt tillgängliga platser ska eftersträvas för att göra de kustnära områdena till identitetsskapande mötesplatser för boende och besökare.

Kommunerna i norra Bohuslän ska sträva efter att vara föregångare i utvecklingen av miljövänliga hamnar.

Vid åtgärder i hamnområdet ska föroreningsfrågan alltid belysas, t ex behovet av muddring/sanering av giftigt sediment samt sanering av förorenad mark på land.

Platser för båtuppläggning bör utvecklas utanför de centrala delarna av samhällena. Inom de mest kustnära områdena bör marken prioriteras för annan användning än båtuppläggning.

S11
Utvecklingsområden för småbåtshamnar

Inom utpekade områden kan nya hamnetableringar prövas.

Kommunerna i norra Bohuslän ska sträva efter att vara föregångare i utvecklingen av miljövänliga hamnar. Innovativa lösningar ska sökas vid eventuell etablering av nya hamnar.

Marin energi & forskning

Mål

Förutsättningar för att etablera verksamheter inom marin energi inklusive marina testbäddar ska finnas på lämpliga platser i vårt område.

Goda förutsättningar för utveckling av forskningsnäringen ska bibehållas och denna närings förankring i det lokala närings- och samhällslivet skall säkerställas.

Strategi

Den etablering av marin energi som redan finns i vårt område ger goda förutsättningar för utvidgning och utveckling. Här finns fungerande infrastruktur för el med ledningar till havs och ställverk i land, hamnar samt havsnära verksamhetsmark för byggnation, service och underhåll. Samordnings- och samverkansmöjligheter samt möjligheter att samla kompetens stärker utvecklingspotentialen. Förutsättningar ska därför värnas.

För kommunernas del innebär en utveckling av marin energi goda möjligheter att stärka sin miljöprofil och även sin identitet som levande, moderna kustkommuner.

Marinbiologisk forskning finns sedan lång tid tillbaka etablerad längs kusten i norra Bohuslän. Forskningsstationerna är viktiga i samhällsbilden, både som identitetsskapare och för de arbetstillfällen de skapar. Forskningsstationerna ska värnas och ges utrymme att utvecklas där de finns etablerade på land. I havet ska områden med stor betydelse för den marinbiologiska forskningen värnas. Den marina forskningen är beroende av områden för undersökningar, provtagning, mätningar mm. Långa tidsserier, det vill säga möjligheten att under lång tid nyttja samma platser/områden för att kunna jämföra och se långsiktiga förändringar är viktiga förutsättningar för denna forskning.

En utvidgning av forskningsområden kopplat till de marina fokusområdena välkomnas. Kommunerna ser mycket positivt på samverkan mellan utbildning, produktion och forskning inom ett brett spektra av marina områden.

Rekommendationer

Generella rekommendationer

Samutnyttja infrastruktur

Samutnyttjande av infrastruktur, exempelvis kablar/ elledningar ska eftersträvas.

Geografiska rekommendationer

R6 Utvecklingszoner utsjö

Samverkan med sjöfart, försvar och yrkesfiske är central vid etablering av anläggningar inom dessa zoner.

Utsjözonerna kan nyttjas även för odling med annan inriktning än livsmedelsproduktion

Inom utpekade områden är anläggningar kopplade till marina livsmedel och marin energi lämpliga att pröva.

Tillstånd ska lämnas så att sammanhållna områden eftersträvas.

Etablering av vågkraft och strömkraft är möjlig att pröva inom samtliga utpekade områden.

Vindkraft är lämplig att pröva inom följande områden:
Sotenäs 1 och Lysekil 1, 2

Endast vindkraftverk som inte har en betydande negativ påverkan på bottenmiljön är lämplig att pröva.

Prövning av vindkraft ska innefatta analys av anläggningens visuella påverkan och ske i samråd med grannkommunerna.

Möjlig inriktning och omfattning inom respektive område redovisas i rekommendationskartan och specificeras i bifogad tabell.

Strategiska blå rekommendationer

S12
Forskningsstationer

Befintliga forskningsstationer ska värnas och ges möjlighet till utveckling.

S13
Områden där forskningsintressen ska prioriteras

Utpekade mät-, övervaknings- och forskningsplatser ska prioriteras/skyddas och ges utrymme för utveckling.

Övriga anspråk

Generella rekommendationer

Materialutvinning

Utvinning av olja, gas och mineral är i nuläget inte aktuellt att pröva inom planområdet.

Geografiska rekommendationer

R13
Områden där försvarets intressen prioriteras

Inom utpekade områden ska försvarets intressen prioriteras.

Inga anläggningar som kan störa detta intresse får komma till stånd.

Strategiska blå rekommendationer

S14
Infrastrukturobjekt

Fasta förbindelser till öar inom planområdet i form av broar och färjor ska värnas och underhållas.

Färjeleden över Gullmarn kan i framtiden komma att ersättas av en bro och möjligheter för det ska hanteras i utredningen om Nationalpark i området.

3 analys

INTRODUKTION TILL ANALYS

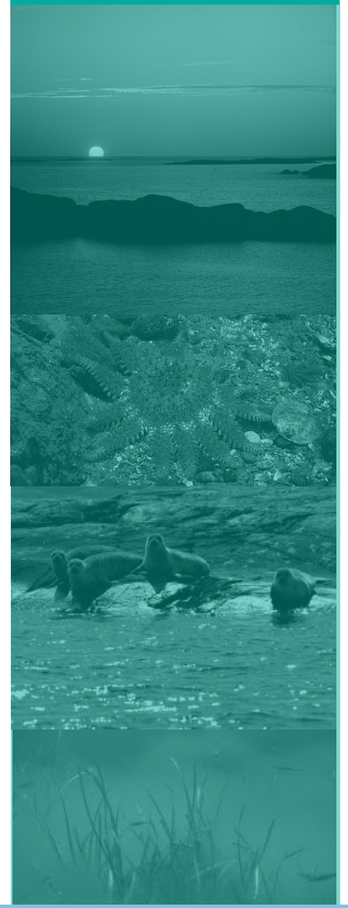
Denna del av planbeskrivningen, avsnitt *Analys*, syftar till att beskriva arbets- och tankesättet i planprocessen. det vill säga processen med att tolka förutsättningarna och omvandla dem till politiskt förankrade mål, strategier och rekommendationer.

Med en tydlig beskrivning av tankesättet bakom ställningstagandena är syftet att en kontinuerlig aktualisering av blå översiktsplan ska bli lättare. Förutsättningarna för planeringen av havet förändras ständigt. Genom att tydliggöra kopplingen mellan förutsättningar och planförslag (mål, strategier och rekommendationer) kan planförslaget lättare uppdateras med hänsyn till hur förutsättningarna ändras.

Analyserna underlättar också, genom beskrivningen av tankegångarna, tolkningen av rekommendationerna och kan användas som hjälp att förtydliga dess syfte.

De blå samhällsbyggnadsmål som ligger till grund för planförslagets strategier och rekommendationer utgår från fem marina fokusområden. För att förtydliga planförslaget, och den process som lett fram till planförslagets utformning har analysen begränsats till dessa fokusområden.

Naturvärden

FÖRSLAG

De här rekommendationerna har formulerats för att tillgodose behoven kopplade till naturvärden:

marin naturvärdesstrategi
Den regionala strategin för hantering av naturvärden ska tillämpas på lokal nivå.

värdefulla ålgräsområden
Områden med ålgräs samt med potential för ålgräs ska bevaras orörda i så stor utsträckning som möjligt.

marina installationer
Marina installationer ska utformas för att främja goda livsmiljöer för djur och växter.

skyddade områden
Inom utpekade områden ska naturvärden prioriteras högre än andra anspråk.

utredningsområde för naturskydd
Nya områden med naturskydd ska prövas inom utpekade utredningsområden.

strandnära områden
Nyetablering av anläggningar ska undvikas i strandnära, grunda områden.

utredningsområden för ökad vattengenomströmning
Åtgärder för förbättrad vattengenomströmning är lämplig att utreda/pröva inom utpekade områden.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Det här är viktigt för produktion/ utveckling av naturvärden:

ekosystemtjänster:
Biogeokemiska kretslopp
Reglering av föroreningar
Livsmedel
Biologisk mångfald
Genetiska resurser
Vetenskap och utbildning
Primärproduktion
Livsmiljö
Estetiska värden
Rekreation
Näringsvävsdynamik
Utrymme och vattenvägar
Kulturarv
Resiliens
Klimatreglering
Minskad övergödning
Biologisk rening
Råvaror
Inspiration
Naturarv
Utsmyckningar
Sedimentbevaarande
Kemikalier
Energi

plats & utrymme:
Skyddad natur
Grunda mjukbottnar
Grunda hårdbottnar
Djupa mjukbottnar
Djupa hårdbottnar
Pelagialen (den fria vattenmassan)
Standzonen

generella förutsättningar:
Värna skyddad natur
Skapa nya områden med skyddad natur
Begränsa påverkan på respektive ekosystem
Förbättrad vattenkvalitet

KONFLIKTER

Följande konfliktområden finns med utveckling av naturvärden:

All aktivitet och alla anläggningar i havet påverkar naturvärden.

Grunda områden påverkas i högre grad då de ofta är belägna invid land där många anspråk finns på land och i havet, t ex hamnområden, badplatser och där påverkan på vattenkvaliteten är stor pga fritidsbåttrafik (främst sommartid) samt tillförsel av näringsämnen och föroreningar från land.

Fartygstrafik påverkar vattenmiljön och påverkar ekosystem genom buller.

Trålning påverkar bottenmiljöer.

Anläggningar i utsjön påverkar bottenmiljön lokalt, kan ha en påverkan på vattenmiljön och kan (särskilt under anläggningstiden) påverka genom bullerstörningar.

Ökat nyttjande av havet och skärgården innebär ökd påfresting och ökat slitage på naturområden/ekosystem.

Skyddad natur står till viss del i konflikt med det önskade ökande nyttjandet av havet och dess resurser.

AVVÄGNINGAR

Prioriteringar och avvägningar har i planförslaget gjorts så här:

Skyddad natur är en lagstiftad förutsättning, som kommunerna dock nyttjar och värdesätter som en del i planeringen av havet.

Inga utvecklingszoner i utsjön placeras inom Kosterhavets nationalpark.

Anläggningar för vattenbruk i kustzonen föreslås kunna placeras inom områden med skyddad natur inom de områden där förutsättningarna för god produktion är mycket goda och där de inte motverkar bestämmelser eller liknande i skyddet och där anläggningarna inte bedöms ha en betydande negativ påverkan på uppleveleturism eller frluftsliv.

Anläggningar för vattenbruk i kustzonen placeras generellt med ett hänsynsavstånd från stranden.

Inom de områden med skyddad natur där ingen annan användning redovisas ska området lämnas orört.

Nya skyddade områden föreslås utredas. Inom dessa områden bör aktiviteter/anläggningar kunna fortlöpa/anläggas, men med högst prioritet på de naturvärden som behöver skydd.

Inom strandnära område prioriteras de höga naturvärdena (inklusive ålgräs) tillsammans med friluftsliv.

Samtlig vattenanvändning för livsmedelsproduktion och produktion av marin energi, samt hänsynsområden har placerats med utgångpunkt att begränsa påverkan på kända naturvärden.

KONSEKVENSER

Planförslaget innebär följande konsekvenser kopplade till naturvärden:

miljökonsekvenser:
Det formella skyddet av naturområden är värdefullt för ekosystemen i havet och skärgården.

Utredningar till syfte att skydda fler naturområden innebär positiva miljökonsekvenser. Samverkan mellan skydd av naturvärden och hållbart nyttjande av marina resurser ska eftersträvas i dessa områden.

Utpekande av strandnära områden ger skydd för framförallt grunda områden med hög biologisk mångfald inklusive ålgräsängar.

Krav på utformning av marina installationer för att skapa attraktiva livsmiljöer ger positiva miljökonsekvenser i form av ökad mångfald av livsmiljöer.

Åtgärder för att öka vattengenomströmning innebär positiva miljökonsekvenser i form av ökad syresättning och därmed förutsättningar för en förbättrad vattenkvalitet. En ökad vattengenomströmning påverkar dock livsmiljöer för de arter som klarar denna typ av miljöer.

övriga konsekvenser:
Värnande och utveckling av värdefulla naturområden är avgörande för norra Bohusläns identitet och dess attraktivitet som livsmiljö för både boende och besökare.

Att formellt skydda fler områden kan innebära en begränsning i möjligheterna till ekonomisk tillväxt genom utveckling avvissa marina näringar. Nya skyddade områden innebär dock ett skydd av ekosystem och ett värnande av ekosystemtjänster, vilket långsiktigt är ekonomiskt fördelaktigt.

Formellt naturskydd kan, beroende på skyddsform och bestämmelser, innebära en begränsning för friluftsliv och upplevelseturism genom begränsning av tillgängligheten och av de aktiviteter som får bedrivas.

Utpekandet av strandnära områdenskapar goda förutsättningar för bibehållna/växande fiskbestånd, vilket i sin tur ger förutsättningar för fortlevnad av yrkesfisket. Ett starkt fiskbestånd innebär positiva ekonomiska konsekvenser för yrkesfisket som bransch och positiva konsekvenser kopplade till planområdets identitet och kulturhistoria.

Marina Livsmedel

FÖRSLAG

De här rekommendationerna har formulerats för att tillgodose behoven kopplade till marina livsmedel:

tidig samrådspart
Yrkesfiskarnas intresseorganisationer ska involveras tidigt i samrådsprocesser kring tillstånds- och lovprövningar.

beredningsindustri
Befintlig beredningsindustri ska ges förutsättningar att utvecklas.

område där yrkesfisket prioriteras
Inom utpekade områden ska yrkesfisket prioriteras framför andra anspråk.

område för vattenbruk kustzon
Inom utpekade områden är etablering av anläggningar för vattenbruk lämpliga att pröva.

utvecklingszoner utsjö
Inom utpekade områden är anläggningar kopplade till marina livsmedel och marin energi lämpliga att pröva.

multifunktionella platser
Ytor och stråk ska finnas tillgängliga för alla att nyttja i de centrala kustnära delarna av kustsamhällena.

havsnära verksamhetsmark
Samtliga verksamhetsområden i strandnära läge ska värnas och prioriteras för verksamheter som är i behov av ett havsnära läge.

fiskehamnar
Befintliga landningshamnar och förtöjningsplatser för fiske ska värnas och ges förutsättningar till utveckling.

leveransanläggningar
Befintliga leveransanläggningar för vattenbruk ska värnas och ges förutsättningar till utveckling.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Det här är viktigt för produktion/ utveckling av marina livsmedel:

ekosystemtjänster:
Biogeokemiska kretslopp
Primärproduktion
Näringsvävsdynamik
Livsmiljö
Resiliens
Klimatreglering
Reglering av föroreningar
Genetiska resurser
Livsmedel
Råvaror
Utrymme och vattenvägar
Vetenskap och utbildning
Kulturarv

plats & utrymme:
Sammanhängande områden för fiske

Områden möjliga för turistfiske (inte så långt ut, skyddade)

Landningshamnar med god logistik, kringservice och utrymme

Havsnära verksamhetsmark

Framkomlighet på havet

God vattenomsättning, läskydd och näringsrikt vatten för vattenbruk

Tillgång till el för fiskodling

Tillgång till mottagningsanläggning

generella förutsättningar:
Verksamheter kopplat till marina livsmedel prioriteras i samhällsplaneringen och ges utrymme längs strandkanten

Samråda med verksamhetsidkare

Samverkan mellan verksamhetsidkare och samverkan mellan kommunerna/myndigheter

Värna identitet och kulturhistoria förknippad med marina livsmedel

KONFLIKTER

Följande konfliktområden finns med utveckling av marina livsmedel:

Trålfiske går inte att kombinera med vattenbruk eller produktion av marin energi.

Havsnära verksamhetsmark är eftertraktad av ett brett spektra av verksamheter och betingar ett högt fastighetsvärde

Centralt belägen strandnära mark är eftertraktad för många typer av verksamheter och anläggningar och har mycket höga fastighetsvärden

Strandnära mark ofta i riskzonen för framtida effekter av klimatförändringar

Verksamheternas/anläggningarnas påverkan på vattenmiljö och bottenförhållanden

Fiskodling kopplat till utsläpp av närsalter

Områden för vattenbruk i kustzonen kan stå i konflikt med tillgänglighet och upplevelse av friluftsliv och upplevelseturism

Områden för vattenbruk i kustzonen placeras delvis inom strandskyddat vatten.

Försvarets riksintresseområde är attraktivt för fiske och vattenbruk

AVVÄGNINGAR

Prioriteringar och avvägningar har i planförslaget gjorts så här:

Inom utvecklingszoner i utsjön och områden för vattenbruk i kustzonen ska vattenbruk prioriteras framför fiske. Samråd är viktigt i tillståndsprocesser för att begränsa konflikter.

Inom områden prioriterade för yrkesfiske får inga anläggningar för vattenbruk komma till stånd.

Havsnära verksamhetsmark bör uteslutande nyttjas för marina verksamheter med behov av vattennära läge.

Bostäder bör undvikas inom centralt belägna, allmänt tillgängliga områden utpekade som strategiska och multifunktionella samt i nära anslutning till havsnära verksamhetsmark.

Innehåll och utbredning av multifunktionella platser måste anpassas till förutsättningarna av ett förändrat klimat. Havsnära verksamhetsmark måste planeras för att klara havsnivåhöjningar.

Inga vattenbruksområden i kustzonen placeras inom områden med ålgräs. Områdena placeras på platser med goda strömförhållanden.

Områden för vattenbruk ska hålla avstånd till strandlinjen och har avvägts mot farleder för båtliv

Inom strandskyddade områden med utpekade vattenbruksområden har bedömningen gjorts att dispens från strandskyddet bör ges.

Försvarets intresseområde föreslås begränsas på mindre delar för att ge utrymme för utvecklingszoner i utsjön.

KONSEKVENSER

Planförslaget innebär följande konsekvenser kopplade till marina livsmedel:

miljökonsekvenser:
Lokal påverkan på bottenmiljöer inom områden med vattenbruk. Näringstillförseln på botten kan leda till syrebrist och bottendöd.

Ökad musselproduktion- minskat näringsinnehåll i vattnet i anslutning till odlingar och därigenom förbättrad vattenkvalitet.

Möjlighet till fiskodlingar- ökad näringsbelastning med risk för negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på vattenmiljö och bottenförhållanden. Placering och krav på kompensation/rening begränsar påverkan på vattenmiljön.

Ökad fisk- och skaldjursproduktion innebär ökad fartygstrafik i farleder och i hamnar med risk för negativ påverkan på miljön i form av ökat buller och ökade utsläpp.

Begränsning av strandskyddet inom områden med vattenbruk i kustzonen, vilket kan medföra begränsad tillgänglighet och påverkan på växt- och djurliv. Hänsyn tagen till påverkan vid lokalisering.

övriga konsekvenser:
Högre prioritering av verksamheter kopplade till marina livsmedel. Stärkt identitet.

Bättre tillgång till lokalt producerad fisk och skaldjur.

Ekonomisk tillväxt inom näringen ger möjlighet till fler arbetstillfällen och fler helårsboende

Ställer ekonomiska krav på hamnar, kajer, logistik och infrastruktur.

Påverkan på upplevelsen av orördhet.

Maritim turism & rekreation

FÖRSLAG

De här rekommendationerna har formulerats för att tillgodose behoven kopplade till maritim turism och rekreation:

kulturhistoriskt värdefulla platser
Områden och objekt med höga kulturhistoriska värden ska värnas i avvägningen med andra anspråk.

hänsynsområden
Utpekade områden bör göras till hänsynsområden.

aktivitetsområden för motorsport
Inom utpekade områden ska bullrande fritids- och turistaktiviteter kunna prövas.

multifunktionella platser
Ytor och stråk ska finnas tillgängliga för alla att nyttja i de centrala kustnära delarna av kustsamhällena.

kommunikationsnoder
Noder som kopplar samman kommunikation mellan land och hav ska värnas och stärkas.

knutpunkter för friluftsliv
En sammanhängande struktur av knutpunkter för friluftsliv ska utvecklas och göras tillgängliga längs hela kusten.

utvecklingsområden för turism
Utpekade områden ska kunna utvecklas för turism i skärgården.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Det här är viktigt för produktion/ utveckling av maritim turism och rekreation:

ekosystemtjänster:
Biologisk mångfald
Livsmiljö
Resiliens
Minskad övergödning
Reglering av föroreningar
Klimatreglering
Livsmedel
Utrymme och vattenvägar
Utsmyckningar
Rekreation
Estetiska värden
Kulturarv
Inspiration
Vetenskap och utbildning

plats & utrymme:
Naturområde/skyddad natur
God infrastruktur och goda kommunikationer
Logistiska knutpunkter
Kopplingar mellan hav och land
Marina verksamheter
Småbåtshamnar
Mäktigt landskap, men inte alltför utsatt
Tillgänglig kusttopografi
Kajakleder
Inre farleder
Småskaliga sjövägar
Strandområden
Badklippor
Fornlämningar/marina lämningar
Sjömärken/fyrplatser
Samhällsstrukturen (hus-väg-sjöbod-brygga)
Äldre hamnområden/kajer/varv/verksamheter
Platser för evenemang
Allmänt tillgängliga platser
Tillfälliga platser/permanenta platser (årstidsvariationer)
Storskaliga, slittåliga platser med god tillgänglighet
Platser som är okänsliga för ljudstörningar
Traditionella fiskeplatser

generella förutsättningar:
Värna och nyttja förutsättningar i natur- och kulturmiljöer

Planering kopplat till säsongsvariationer

Öka tillgängligheten till hav och skärgård

Förbättra förutsättningarna för båttrafik

Förbättra kopplingarna mellan vandringsleder/hamnar/klättringsplatser/iläggsplatser mm

KONFLIKTER

Följande konfliktområden finns med utveckling av maritim turism och rekreation:

Visuell påverkan av storskaliga marina anläggningar. Kan påverka upplevelsen av orördhet negativt. i övrigt är det främst anspråk i kustzonen som konkurrerar med turism- och rekreationsintressen.

Havsnära verksamhetsområden begränsar tillgängligheten till strandlinjen och kan påverka upplevelsen av natur- och kulturmiljöer negativt.

Centralt belägen strandnära mark är eftertraktad för många typer av verksamheter och anläggningar och har mycket höga fastighetsvärden. Tillgänglighet i förhållande till utveckling av byggnader/anläggningar kan utgöra en konflikt.

Verksamheter som påverkar vattenkvaliteten negativt, begränsar förutsättningarna för turism och friluftsliv/rekreation.

Områden för vattenbruk i kustzonen kan stå i konflikt med tillgänglighet och upplevelse av friluftsliv och upplevelseturism

Skyddade naturområden är av stort värde för upplevelsen av natur- och kulturlandskapet, men begränsar tillgängligheten till kust och skärgård.

Kraftigt trafikerade farleder begränsar tillgänglighet och upplevelse av båtliv/paddling mm

Framtida klimatförändringar riskerar att påtagligt påverka kulturmiljöer och identitetsskapande samhällsstruktur.

AVVÄGNINGAR

Prioriteringar och avvägningar har i planförslaget gjorts så här:

Skyddad natur är en lagstiftad förutsättning, som kommunerna dock nyttjar och värdesätter som en del i planeringen av havet.

Inga utvecklingszoner i utsjön placeras inom Kosterhavets nationalpark. Flytande vindkraft eller andra anläggningar som är visuellt påtagliga från stora avstånd tillåts inte inom de områden som är placerade direkt utanför skärgårdsområden med ett särskilt högt värde för turism och rekreation; Väderöarna, Ramsvikslandet, Hällö eller Gåsöskärgården.

Anläggningar för vattenbruk i kustzonen föreslås kunna placeras inom områden med skyddad natur inom de områden där förutsättningarna för god produktion är mycket goda och där de inte motverkar bestämmelser eller liknande i skyddet och där anläggningarna inte bedöms ha en betydande negativ påverkan på uppleveleturism eller friluftsliv.

Ett generellt hänsynsavstånd till stranden hålls från anläggningar för vattenbruk.

Avvägningar har i flera fall gjorts mellan farleder för båtliv (områden med högt värde för turism och friluftsliv) och områden för vatenbruk i kustzonen.

Inom de områden med skyddad natur där ingen annan användning redovisas ska området lämnas orört.

Inom utpekade hänsynsområden har bedömningen gjorts att dessa områden kan ge storslagna upplevelser av stillhet och orördhet, men att de ändå är påverkade av båtliv, naturhamnar mm i den utsträckning att kompletteringar med syfte att öka tillgången/-tillgängligheten till dessa platser/upplevelser är rimlig att pröva.

KONSEKVENSER

Planförslaget innebär följande konsekvenser kopplade till maritim turism och rekreation:

miljökonsekvenser:
Flera rekommendationer som syftar till att begränsa den påverkan från turism och friluftsliv som finns idag; bl a utpekande av hänsynsområden och farleder för båtliv.

Anläggningar för turism och rekreation inom skyddade områden i skärgården kan påverka växt- och djurliv. Större påverkan över hela året.

Ökad tillgänglighet innebär ett ökat slitage och en ökad störning, men samtidigt möjlighet att styra slitaget till vissa områden.

Kommunikationsnoder och knutpunkter för friluftsliv kan innebära ökad ökning av persontrafik med båt men också ökade utsläppsmängder från båtar i hamnar och längs farleder.

Förbättrade möjligheter till persontrafik med båt mellan orter längs kusten och ut till målpunkter i skärgården kan minska behovet av en egen båt och på sikt minska trafik med mindre båtar och därmed begränsa utsläpp och buller från dem

Områden med motorsport innebär risk för bullerstörningar. Att styra bullerstörande aktiviteter till vissa områden kan dock minska bullerstörningar inom andra delar av planområdet.

övriga konsekvenser:
Multifunktionella platser kan ge ökad flexibilitet över året. Värdefulla som identitetsskapare och mötesplatser.

Ekonomiskt finns en hård konkurrens med andra intressen som t ex bostadsbyggande i strandnära lägen. På längre sikt finns ett samhällsekonomiskt värde i bevarandet av tillgängligheten till dessa platser.

Ökad tillgänglighet förstärker attraktiviteten av området som unik livsmiljö. Anläggningar i skärgården kan dock riskera att begränsa unika upplevelser. Avvägning av nivån och utformningen av anläggningar är avgörande.

Utveckling av starkare noder för kommunikation ökar förutsättningarna för ökad båttrafik och ger generellt kommunerna förutsättningar att styra en förstärkning av kollektivtrafiken till platser som är viktiga målpunkter både för boende och besökare.

Sjöfart & båtliv

FÖRSLAG

De här rekommendationerna har formulerats för att tillgodose behoven kopplade till sjöfart och båtliv:

farleder för sjöfart
Utpekade farleder ska vara tillgängliga och effektiva för sjöfart.

farleder för båtliv
Utpekade farleder ska vara tillgängliga och attraktiva för båtliv och annat friluftsliv.

områden med behov av hastighetssänkning
Inom utpekade områden bör hastighetsbegränsning prövas.

platser med möjligt undantag från dumpningsförbud
På utpekade platser bedöms dumpning av muddermassor möjligt att pröva.

stora hamnar
De befintliga och väletablerade större hamnarna ska värnas, deras funktion främjas och de ska ges förutsättningar för att utvecklas med kringytor.

småbåtshamnar och gästhamnar
Utveckling av befintliga småsbåtshamnar ska främjas.

utvecklingsområde för småbåtshamn
Inom utpekade områden kan nya hamnetableringar prövas.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Det här är viktigt för utveckling av sjöfart och båtliv:

ekosystemtjänster:
Utrymme och vattenvägar

plats & utrymme:
Djuphamnar

Utrymme för enkel insegling

Markytor och lagerlokaler på land

Närhet till E6 och övriga vägar med god bärighet

Närhet till järnväg

Kajer med tillräcklig längd

Ankringsplatser

Platser i samhällscentra som utgångspunkter för persontrafik med båt

Möjlig tilläggning med personbåt på målpunkter i skärgården

Småbåtshamnar

Gästhamnar

Naturhamnar

Havsnära verksamhetsmark för slip, service, båtmackar mm

generella förutsättningar:
Förbättrade infrastrukturkopplingar mellan sjöfart, vägar och järvägar

Miljöfokus vid utveckling

Ökad persontrafik

Samutnyttjande i hamnar

Allmän tillgänglighet i hamnar

KONFLIKTER

Följande konfliktområden finns med utveckling av sjöfart och båtliv:

Konkurrens om utrymme i vattennära lägen och i hamnområden mellan olika typer av hamnar, byggnation av bostäder och andra anläggningar mm.

Havsnivåhöjningar kan komma att påverka hamnarna och dess utrymme.

Ökande fartygstorlekar kräver ökade djup och med det muddring av farleder.

Begränsning/blockering av farleder orsakade av anläggningar.

Brist på kopplingar i infrastruktur mellan vägar och sjövägar.

Skyddade naturområden innebär till viss del begränsad tillgång för båtlivet.

Utbyggnad av hamnar/båtplatser kan komma i konflikt med bevarandet av grunda områden/ älgräsängar med höga naturvärden.

AVVÄGNINGAR

Prioriteringar och avvägningar har i planförslaget gjorts så här:

Farleder prioriteras högt. Framkomligheten till havs är avgörande för samtliga fokusområden.

Farleder av riksintresse för sjöfart begränsas inte alls av andra anspråk.

Farleder för båtliv utgör huvudsakligen ett intresse kopplat till turism och friluftsliv. Framkomligheten för fritidsbåtar, kajaker mm prioriteras högt och utrymme har tillgodosetts för att få tillräckliga utrymmen för t ex segling. Avvägningar har i vissa delar gjorts mot utvecklingsområden för vattenbruk i kustzonen.

Avvägningar har också gjort mot grunda områden och förekomsten av ålgräs. Här har naturvärdena i de grunda områdena huvudsakligen begränsat/förflyttat utbredningen av sjövägarna.

KONSEKVENSER

Planförslaget innebär följande konsekvenser kopplade till sjöfart och båtliv:

miljökonsekvenser:
Ökad aktivitet inom planområdet efterfrågas generellt. Detta kan på sikt innebära större påfrestningar på miljön i form av ökat buller och ökade utsläpp från båtar. Det kan även innebära större risker för olyckor kopplade till sjöfart och båtliv.

Blå ÖP skapar genom rekommendationer förutsättningar för en sådan utveckling, men styr i sig inte omfattningen av båttrafik. Ökad kommersiell persontrafik kan innebära en större spridning av båttrafiken över året. Kan minska trafiken på vägarna.

Planförslaget värnar de farleder som finns, både de större för sjöfart och de mindre för båtliv. Genom god framkomlighet och begränsad risk för konflikter med t ex marina anläggningar begränsas risken för den typ av olyckor som kan innebära negativa miljökonsekvenser som utsläpp av olja eller annat miljöfarligt gods.

Ökad påfrestning på hamnområdena kan innebära ökat buller och ökad mängd utsläpp. Restriktivitet mot nya hamnar och fokus på förtätning/utvidgning av befintliga hamnar innebär att miljökonsekvenserna i huvudsak koncentreras till befintliga hamnområden och miljöförbättrande åtgärder kan fokuseras på dessa områden.

Nyetablering av hamnar innebär miljökonsekvenser i form av påverkan på strandområden och bottenmiljö. Påverkan med utsläpp och buller från båtar. En utredning av områdena har gjorts inom planarbete med ÖP i Tanums kommun med bedömningen att de lämpar sig väl för hamnetableringar. Nya hamnar ska utformas med inriktning mot miljövänliga förebilder.

övriga konsekvenser:
Säkerställande av farlederna ger viktiga ekonomiska förutsättningar för utveckling av maritima näringar. De ger också viktiga förutsättningar för säkerhet till sjöss.

Utpekandet av farleder för båtliv styr undan lokaliseringen av anläggningar från dessa områden och värnar därmed fortsatt god framkomlighet och tillgänglighet för båtliv i kustzonen, vilket är av stort värde för livskvalitet och upplevelsevärden för boende och besökare. Tillgången till havet med båt är viktig del av identiteten.

Hamnarna är viktig del av landskapsbilden och identiteten i kustsamhällena. Stärkta förutsättningarna för hamnområdena i konkurrensen med andra anspråk längs kustlinjen ger förutsättningar att utveckla fartygstrafik och därmed bibehålla och stärka både samhällenas identitet och utvecklingen av de maritima näringarna.

Stärkta kopplingar mellan infrastruktur på land och till sjöss i kombination med utpekandet av kommunikationsnoder ger förutsättningar till en ökad persontrafik till sjöss. Reguljärtrafik med båt mellan kustorter kan på sikt möjliggöra arbetspendling längs kusten.

Marin energi & forskning

FÖRSLAG

De här rekommendationerna har formulerats för att tillgodose behoven kopplade till marin energi och forskning:

samutnyttja infrastruktur
Kablar, elledningar mm till havs ska samutnyttjas.

utvecklingszon utsjö
Lämpligt att pröva anläggningar kopplade till marin energi och marina livsmedel inom utpekade områden.

forskningsstationer
Forskningsstationer ska värnas och ges möjlighet till utveckling.

områden där forskningsintressen ska prioriteras
Utpekade mät-, övervaknings- och forskningsplatser ska prioriteras/skyddas och ges utrymme för utveckling.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Det här är viktigt för utveckling av marin energi och forskning:

ekosystemtjänster:
Energi
Utrymme och vattenvägar
Genetiska resurser

plats & utrymme:
Områden med låg bottenlutning
Områden med jämn botten
Tillgång till elanslutning i land
Vågexponerade områden för vågkraft
Vindexponerade områden för vindkraft
Befintliga forskningsstationer på land inklusive närområden
Referensområden, platser för mätpunkter och områden för forskning
Havsnära verksamhetsområden

generella förutsättningar:
Miljöprofil
Ökad biologisk mångfald genom utformning av installationer
Kombinationsmöjligheter och synergieffekter mellan verksamheter

KONFLIKTER

Följande konfliktområden finns med utveckling av marin energi och forskning:

Intressanta områden för marin energi kan stå i konflikt med:
- Försvarets intresseområden
- Trålfiskeområden
- Farleder
- Skyddade naturområden
- Kulturhistoriskt värdefulla områden
- Områden med vrak

Konkurrens kring nyttjande av havsnära mark.

AVVÄGNINGAR

Prioriteringar och avvägningar har i planförslaget gjorts så här:

Områdena för utveckling i utsjön har anpassats för att helt undvika konflikt med farleder och nationalparken.

Inom utvecklingszoner i utsjön ska produktion av marin energi prioriteras framför fiske. Samråd är viktigt i tillståndsprocesser för att begränsa konflikter.

Inom områden prioriterade för yrkesfiske får inga anläggningar för marin energi komma till stånd.

Inom de begränsade delar av utvecklingszoner i utsjön som påverkar försvarets intresseområden ska utveckling av marin energi kunna prövas

Inom Strömstads och Tanums kommuner tillåts ingen flytande vindkraft. Det tillåts inte heller utanför områden med särskilt stort värde för friluftsliv och turism (Ramsvikslandet och Gåsöskärgården).

Havsnära verksamhetsmark bör uteslutande nyttjas för marina verksamheter med behov av vattennära läge.

Bostäder bör undvikas i nära anslutning till havsnära verksamhetsmark.

KONSEKVENSER

Planförslaget innebär följande konsekvenser kopplade till marin energi och forskning:

miljökonsekvenser:
Anläggningar för marin energi riskerar att ge negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på djurlivet bl a genom ianspråkstagande av vattenområden och genom en ökning av störningar från undervattensbuller.

Anläggningar för vindkraft innebär visuell påverkan på landskapsbilden. På det öppna havet får en anläggning en visuell påverkan över ett mycket stort område med risk för negativ miljöpåverkan då bl a upplevelsen av orördhet kan påverkas. I anslutning till de mest identitetsskapande natur-/turismområdena har föreslås vindkraft därför inte vara lämplig att pröva inom de utpekade utvecklingszonerna.

Rekommendationen för utvecklingszoner i utsjön innehåller krav på koncentration av anläggningar. Detta krav syftar till att samla anläggningar inom en begränsad del av utvecklingszonen och undvika spridning av enstaka anläggningar över ett stort geografiskt område. Kravet begränsar effekten av en visuell påverkan.

Utbredning av utvecklingszoner i utsjön påverkar i begränsad utsträckning områden med skyddad natur. Det kan innebära negativa miljökonsekvenser i form av anläggningarnas påverkan på bottenmiljö och risk för störningar i form av buller. Naturreservat Väderöarna påverkas i viss utsträckning i den yttersta delen av reservatet av en sådan utvecklingszon.

Att ge forskningsstationerna utrymme för utveckling samt uppmärksamma och värna viktiga platser i havet för forskning skapar förutsättningar för en hållbar marin utveckling. Indirekt ger forskningen kunskap som på sikt kan ge positiva miljökonsekvenser både inom och utanför planområdet.

övriga konsekvenser:
Utvecklingen av marin energi samt utvecklingen av forskningsstationerna i norra Bohuslän kan ge fler arbets-/forskarmöjligheter i kommunerna med ett ökat antal invånare (på både kortare och längre sikt) som i sin tur ger skatteintäkter och ett ökat underlag för service.

Både den marinbiologiska forskningen och utvecklingen av marin energi kan leda till att stärka miljöprofilen för de nordbohuslänska kommunerna, vilket kan ge synergieffekter med fler invånare/företag.

Anläggningar för marin energi riskerar att ge negativa ekonomiska konsekvenser för yrkesfisket då de delvis begränsar tillgängligheten för trålning. Även den fysiska åtkomsten till områden för försvarsverksamhet begränsas delvis av utvecklingszoner i utsjön. Planförslagets krav på koncentration av anläggningar begränsar en sådan negativ påverkan. Samverkan mellan marin energi, yrkesfiske och försvar är av stor betydelse vid etablering av anläggningar i utsjön för att begränsa konflikter och för att i så stor utsträckning som möjligt möjliggöra samexistens av verksamheter i havet.

Etableringen av anläggningar för energiproduktion är kostsamma och kräver omfattande utbyggnad av elledningar till havs.

4 konsekvenser

SAMMANFATTNING
OCH SAMLAD BEDÖMNING

Planförslaget till blå ÖP bygger huvudsakligen på hanteringen av vattenområdet utifrån fem fokusområden:

- Naturvärden
  Naturvärdena är grunden för all marin utveckling, men utgör också delvis ett anspråk i sig
- Marina livsmedel
- Maritim turism och rekreation
- Sjöfart och båtliv
- Marin energi och forskning

Det är också huvudsakligen utifrån dessa fokusområden som planförslaget har konsekvensbedömts.

Ett ökat nyttjande av havet innebär risk för krockar mellan anspråk och nyttjande, vilket i sin tur innebär en ökad risk för negativa konsekvenser såväl ekologiska som sociala och ekonomiska. Planförslagets rekommendationer för vattenanvändningen utgår övergripande för att begränsa konflikter och skapa förutsättnigar för samutnyttjande inom vattenområdet.

Flera rekommendationer syftar till att värna pågående vattenanvändning. Inom stora områden finns formella skydd som blå ÖP inte kan styra över, men som rekommendationerna syftar till att värna och stärka. Natur- och kulturvärdena och upplevelsen av området som helhet är avgörande för norra Bohusläns framtid och dess attraktionskraft som livsmiljö för boende och besökare.

Andra rekommendationer riskerar att ge upphov till betydande miljöpåverkan. Detta rör främst rekommendationer kopplade till utveckling av anläggningar för vattenbruk och marin energi. Genom väl avvägd lokalisering och formulering av rekommendationer begränsar planförslaget risken för betydande negativ påverkan.

Konsekvensbeskrivningen ska i nästa skede av planprocessen, inför utställning, kompletteras och fördjupas i de delar där det bedöms möjligt och där behovet av detta finns. Konsekvensbeskrivningen ger i sin tur möjlighet att i fortsatt planarbete fördjupa och justera planförslaget så att negativa konsekvenser ytterligare kan undvikas eller begränsas.

OM MILJÖBEDÖMNING

Enligt bestämmelser i miljöbalken och plan- och bygglagen ska en miljöbedömningsprocess med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) följa arbetet med översiktsplaner, om det finns risk för att genomförandet av planernas förslag kan antas innebära det man kallar ”betydande miljöpåverkan”. Blå översiktsplan omfattar ett stort geografiskt område och planen innehåller förslag som om de genomförs riskerar att medföra betydande miljöpåverkan.

Syftet med miljöbedömning är att integrera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter i planeringen. Dessa frågor ska uppmärksammas tidigt under planarbetet så att eventuella risker för betydande miljöpåverkan som uppkommer genom planens förslag ska kunna minimeras. Både negativa och positiva miljöeffekter av planförslaget ska lyftas fram i miljöbedömningen.

AVGRÄNSNING

Medverkande kommuner tog under 2015 fram ett förslag till avgränsning av miljöbedömningen. Ett avgränsningssamråd hölls med Länsstyrelsen under oktober 2015.

GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

Planområdet för blå översiktsplan utgör vattenområdet från strandlinjen fram till nationsgränsen (ekonomisk zon) i Strömstads, Tanums, Sotenäs och Lysekils kommuner. Planen omfattar landområden endast då anspråk i vatten har en påverkan på landområdet (vattenanknutna företeelser i direkt anslutning till vatten). Inom området mellan gränsen mot ekonomisk zon fram till 1 nautisk mil utanför baslinjen överlappar planområdet för Blå översiktsplan den statliga havsplanen (Västerhavsplanen).

Den geografiska avgränsningen begränsas huvudsakligen till beskrivning av miljökonsekvenser inom planområdet för blå översiktsplan. Planområdet innefattar vattenområdet inom fyra kommuner. Då vattnet inte följer några administrativa gränser och då förutsättningarna inom dessa kommuner är likartade innebär

ett gemensamt planarbete stora samverkansfördelar och stora möjligheter att angripa mellankommunala frågor. Miljöpåverkan på havet orsakas till stor del av verksamheter och aktiviteter på land. Denna MKB har (liksom planförslaget) avgränsats för att på land endast hantera vattenanknutna företeelser i direkt anslutning till havet.

Miljöproblem som klimatförändringar, försurning, gifter, marint skräp, förekomst av mikroplaster samt övergödning i havet orsakas globalt. Ur vissa aspekter behöver miljökonsekvenserna därför ses ur ett större geografiskt (regionalt eller globalt) perspektiv.

SAKLIG AVGRÄNSNING

Konsekvenserna beskrivs primärt med utgångspunkt i de fokusområden som kommunerna i samråd med Länsstyrelsen lyft som prioriterade. Fokus läggs på de aspekter som bedöms få störst betydelse för genomförandet av blå ÖP och för allmänhetens intressen.

I planförslaget är övergripande mål och rekommendationer formulerade. Utöver dessa har blå samhällsbyggnadsmål samt rekommendationer formulerats för fem fokusområden. Dessa gör alla anspråk på havet och utgör därmed avgränsning i sak.

- Naturvärden
  Naturvärdena är grunden för all marin utveckling, men utgör också delvis ett anspråk i sig
- Marina livsmedel
- Maritim turism och rekreation
- Sjöfart och båtliv
- Marin energi och forskning

Konsekvensbeskrivningen redogör utöver fokusområdena för planförslagets övergripande konsekvenser med utgångspunkt i följande bedömningskriterier:

- Förenlighet med riksintressen
- Hantering av skyddade områden
- Betydande miljöpåverkan
- Miljökvalitetsnormer
- Avstämning mot miljömål

AVGRÄNSNING I TID

Den blå översiktsplanen har samma tidshorisont som den statliga Västerhavsplanen, dvs 2050 som horisontår och 2035 som referensår, för att underlätta samverkan mellan dessa båda planer (och planprocesser).

ALTERNATIV

NOLLALTERNATIV

Nollalternativet beskriver den sannolika utvecklingen inom planområdet om inte blå ÖP antas i kommunerna.

Utan de rekommendationer som blå ÖP ger får frågor kring nyttjandet av hav och skärgård hanteras med utgångspunkt i respektive kommuns översiktsplan. Idag saknar dessa översiktsplaner i huvudsak rekommendationer för vattenområdet.

De flesta förändringar som önskas/efterfrågas i vattenområdet kräver tillståndsprövning. Denna tillståndsprövning görs delvis av kommunerna, men huvudsakligen av Länsstyrelsen. Utan en formulering av mål, strategier och rekommendationer för användningen av havet måste varje tillståndsansökan hanteras i avsaknad av kommunernas helhetssyn på havet och dess utveckling. Det innebär att samverkansmöjligheter mellan verksamheter begränsas, onödiga konflikter riskerar att uppstå och prövningar riskerar att bli mer tids- och resurskrävande. För utsjödelen kommer, oavsett om blå ÖP antas eller inte, den statliga Västerhavsplanen att ge rekommendationer för användningen av vattnet.

På land bearbetas rekommendationer i översiktsplaner ofta till juridiskt fastställda bestämmelser kring användning i detaljplaner, vilket underlättar tillståndsprövningar. Detaljplaner används idag sällan som instrument för vattenområden. Det innebär att önskemål om förändringar, anläggningar mm i havet får hanteras med samma tillståndsprocess oavsett om rekommendationer i översiktsplan tas fram eller inte.

Enligt gällande lagstiftning ska staten planera utsjödelen av havsområdet. Arbete med att ta fram en havsplan för Västerhavet pågår. Det kommunala och statliga planeringsansvaret överlappar inom utsjöområdet. Utan kommunalt beslutade rekommendationer för havet förlorar kommunerna möjligheten att aktivt delta i det statliga havsplanearbetet och att lyfta fram den kommunala viljan kring utveckling av havet.

STUDERADE ALTERNATIV - ARBETSSÄTT

Planprocessen med blå ÖP har utgått från anspråk och förutsättningar för de fem områden som utgör fokus i planeringen av havet; naturvärden, marina livsmedel, maritim turism och rekreation, sjöfart och båtliv samt marin energi och forskning.

Analyser har gjorts av respektive fokusområdes önskemål och anspråk i sin fulla potential; vilka geografiska områden som är lämpliga att nyttja, vilka förutsättningar som måste uppfyllas, vilka ekosystemtjänster som anspråket är beroende av, vilka hot som finns mot en utveckling/etablering och så vidare.

I nästa steg har anspråken vägts mot varandra. Här har studier gjorts kring var anspråken geografiskt och tematiskt överlappar varandra, vilka samverkansmöjligheter det innebär och vilka konflikter som uppstår. Där överlapp mellan anspråk innebär en konflikt har ställningstaganden gjorts för vilket anspråk som ska prioriteras högst inom respektive område. För varje område innebär dessa ställningstaganden och prioriteringar en alternativstudie.

Alternativa förslag har därmed inte tagits fram för planområdet som helhet, utan har studerats för varje geografiskt område där konflikter mellan fokusområdenas anspråk uppstår.

KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Naturvärden

Planförslaget ger konsekvenser kopplade till ***NATURVÄRDEN*** *framför allt genom rekommendationerna:*

Skyddade områden

Utredningsområden för skyddad natur

Strandnära områden

Marina installationer

Åtgärder för ökad vattengenom-strömning

Miljökonsekvenser

Planförslaget innebär att användningen av vattenområdet struktureras med syfte att möjliggöra ett långsiktigt hållbart nyttjande. Syftet med planen innebär i sig positiva miljökonsekvenser på värdefull natur och ekosystem.

Det finns ett flertal rekommendationer i planförslaget som ger förutsättningar för att skydda och stärka naturvärden. Dessa rekommendationer bedöms enbart ge positiva miljökonsekvenser.

Skyddade områden

Planförslaget pekar ut de områden där skydd av naturmiljön prioriteras som den främsta vattenanvändningen. De formella naturskyddens bestämmelser (enligt Miljöbalken 7 kapitel) gäller oberoende av planförslagets rekommendationer, men inom de utpekade områdena bedömer kommunerna att inga nya aktiviteter eller anläggningar bör prövas.

Inom övriga formellt skyddade områden gäller naturskyddets bestämmelser, men annan vattenanvändning som t ex vattenbruk bedöms möjlig att pröva.

Utredningsområden för skyddad natur

Planförslaget pekar ut flera områden där utredningar föreslås i syfte att skydda dem genom formellt naturskydd. Detta innebär positiva miljökonsekvenser då de delvis kända naturvärdena avses få ett långsiktigt skydd och där skyddet av naturvärden blir den prioriterade vattenanvändningen. Utöver skyddet av arter och livsmiljöer ger naturskyddet goda förutsättningar att bevara upplevelen av orördhet.

Planförslaget pekar ut område för fortsatt *utredning*. Det saknas i nuläget tillräckligt kunskapsunderlag för att i blå ÖP redovisa den geografiska utbredningen för ett framtida naturskydd.

Strandnära områden

Planförslaget innehåller rekommendation för strandnära områden, där anläggningar ska undvikas med hänsyn till naturvärden och friluftsliv. Denna rekommendation ger förutsättningar för skydd av de värdefulla ekosystem (och ekosystemtjänster) som de grunda områdena innehåller, inte minst ålgräsängar, vilket medför positiva

konsekvenser för växt- och djurliv.
Strandnära områden utgör huvudsakligen delar av strandskyddade områden och omfattas därmed även av strandskyddets bestämmelser.

Marina installationer

Planförslaget innehåller en generell rekommendation som innebär att samtliga marina installationer som tillkommer inom planområdet ska utformas för att ge förutsättningar att tillskapa livsmiljöer för växt- och djurarter. Detta ger positiva miljökonsekvenser i form av ökad mångfald av livsmiljöer.

Åtgärder för ökad vattengenomströmning

Flera platser med trånga sund och passager pekas i planförslaget ut som möjliga för att genomföra åtgärder i syfte att öka vattengenomströmning. Sådana åtgärder innebär positiva miljökonsekvenser i form av ökad syresättning och därmed förutsättningar för en förbättrad vattenkvalitet.

En ökad vattengenomströmning påverkar dock livsmiljöer för de arter som klarar denna typ av miljöer. Utredningar krävs för att belysa effekterna av tänkta åtgärder. Att öppna upp trånga sund mm kan även ge ökad tillgänglighet till vattenvägar med kajaker och mindre båtar. Detta kan ge positiva effekter för friluftsliv och upplevelseturism, men kan ge negativ påverkan i form av ökade störningar på växt- och djurliv genom en ökning av mänsklig närvaro; utsläpp, buller och påverkan på orördhet.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

De skyddade områdena kommer i blå ÖP ges ett långsiktigt skydd från annan användning, vilket säkrar upplevelsen av orördhet och ger fortsatt god tillgänglighet.

Formellt naturskydd kan dock, beroende på skyddsform och bestämmelser, innebära en begränsning för friluftsliv och upplevelseturism genom begränsning av tillgängligheten och av de aktiviteter som får bedrivas. Landstigning får t ex inte ske inom fågel- och sälskyddsområden under delar av året och strandskyddade områden kan innebära begränsning i uppförandet av anläggningar för turism och friluftsliv.

Utpekandet av strandnära områden, som inkluderar ålgräsängar skapar goda förutsättningar för bibehållna/växande fiskbestånd, vilket i sin tur ger förutsättningar för fortlevnad av yrkesfisket. Ett starkt fiskbestånd innebär positiva ekonomiska konsekvenser för yrkesfisket som bransch och också positiva konsekvenser kopplade till planområdets identitet och kulturhistoria.

Värnande och utveckling av värdefulla naturområden är avgörande för norra Bohusläns identitet och dess attraktivitet som livsmiljö för både boende och besökare. Att formellt skydda fler områden

kan innebära en begränsning i möjligheterna till ekonomisk tillväxt genom begränsningen av vissa marina näringar. Nya skyddade områden innebär dock ett skydd av ekosystem och ett värnande av ekosystemtjänster, vilket långsiktigt är samhällsekonomiskt fördelaktigt. Områdena som i planförslaget pekas ut för utredning kring nya naturskydd är relativt stora och väl tilltagna på grund av att naturvärdenas geografiska utbredning inte är fullt klarlagd i dagsläget. Det är av stor betydelse att utredningsprocessen sker i samverkan mellan samtliga aktörer, så att de värden som ska skyddas säkerställs, men utan onödig begränsning och därmed betydande negativa konsekvenser på andra aktiviteter.

Planförslagets rekommendation om att kräva en utformning av marina installationer, så som flytande vindkraftverk, i syfte att främja biologisk mångfald kan innebära en ökad kostnad vid anläggning.

Marina livsmedel

Planförslaget ger konsekvenser kopplade till ***MARINA LIVSMEDEL*** *framför allt genom rekommendationerna:*

Områden där yrkesfike prioriteras

Utvecklingszoner i utsjön

Områden för vattenbruk i kustzonen

Miljökonsekvenser

Anläggningar för vattenbruk innebär generellt ett nedfall av restprodukter under odlingen och därmed en lokal påverkan på bottenmiljön. Näringstillförseln på botten kan leda till syrebrist och bottendöd. Goda strömförhållanden, vilket har eftersträvats i lokaliseringen av områden för odlingar, begränsar den negativa miljöpåverkan på bottnarna. I utsjön innebär djup- och strömförhållandena en begränsande effekt på dessa negativa konsekvenser. Nedfallet från odlingarna driver iväg med strömmarna och ger inte den koncentrerade, lokala påverkan på bottnarna.

Mussel- och ostronodlingar tar sin näring från det omgivande vattnet, vilket dels innebär att ingen näring tillförs odlingarna och dels att näringsinnehållet i vattnet minskar lokalt, vilket är positivt för vattenmiljön.

Utvecklingszonerna i utsjön ger förutsättningar för fiskodling. Till sådana anläggningar tillförs näring. Det innebär att fiskodlingar ger restprodukter både i form av fekalier från fiskarna och överskott av tillförd näring. Sammantaget ökar fiskodlingar näringsbelastningen med risk för negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på vattenmiljö och bottenförhållanden.
Placering i områden med tillräckliga djup och med goda strömförhållanden begränsar påverkan på vattenmiljön.
En begränsning av negativ miljöpåverkan görs även genom den rekommendation i planförslaget som innebär att kompensationsupptag av tillförd näring kommer krävas för tillstånd.

Den generella ökning av fisk- och skaldjursproduktion som efterfrågas i planförslaget genom utpekandet av möjliga produktionsområden innebär ökad fartygstrafik i farleder, i anslutning till anläggningar och i hamnar. Det kommer medföra en negativ påverkan på miljön i form av ökat buller och ökade utsläpp.

Delar av de områden för vattenbruk i kustzonen som pekas ut i planförslaget påverkar strandskyddat vattenområde. Planförslaget föreslår att dispens från strandskyddet ska lämnas i dessa delar vid en eventuell etablering av anläggningar för mussel- eller ostronodlingar. Detta innebär en begränsad tillgänglighet till strandskyddade vattenområden, risk för negativ påverkan på upplevelsen av orördhet och en eventuell påverkan på växt- och djurlivet, vilket delvis motverkar strandskyddets syften.

Vissa områden för vattenbruk påverkar även andra typer av

naturskydd och områden med riksintressen. Bedömningar har på en övergripande nivå gjorts att en prövning av vattenbruk är möjlig/lämplig trots skydden. De konsekvenser/konflikter som kan uppkomma kan fördjupas inför utställningsskedet av blå ÖP.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Planförslaget innebär förutsättningar för att stärka och utveckla verksamheter kopplade till marina livsmedel. Det innebär positiva konsekvenser för områdets identitet som kustområde. Traditionella näringar ges förutsättningar att fortleva och utvecklas. Att anläggningar och odlingar blir ett vanligare inslag i landskaps- och samhällsbilden stärker områdets identitet som modern, levande kustbygd.

Fler anläggningar för vattenbruk inom planområdet innebär bättre tillgång till lokalt producerad fisk och skaldjur för boende och besökare. Detta stärker även områdets identitet.

Förbättrade förutsättningar för branschen marina livsmedel ger möjligheter till en ekonomisk tillväxt och därmed förutsättningar för nya arbetstillfällen och fler helårsboende. Fler anläggningar för vattenbruk ställer krav på hamnar, kajer, logistik och infrastruktur. Planförslaget värnar utrymme för hamnar mm i strandområdena, men det ställer också höga ekonomiska krav på upprustning och underhåll.

Samtliga utpekade områden för vattenbruk, både i utsjön och i kustzonen är redan idag påverkade av sjöfart, fiske, försvaret, båtliv mm. Avsaknaden av fasta anläggningar gör dock att områdena ändå kan upplevas som orörda. Anläggningar för vattenbruk innebär nya fasta objekt i landskapet, som därmed kan påverka upplevelsen av orördhet. Det kan få negativa konsekvenser för friluftsliv och upplevelseturism.

Maritim turism och rekreation

Planförslaget ger konsekvenser kopplade till ***MARITIM TURISM OCH REKREATION*** *framför allt genom rekommendationerna:*

Utvecklingsområden för turism

Hänsynsområden

Kommunikations-noder

Knutpunkter för friluftsliv

Aktivitetsområden för motorsport

Multifunktionella platser

Miljökonsekvenser

Planförslaget innebär att de områden som nyttjas för turism och rekreation, och som i planförslaget värnas för detta, kan komma att nyttjas än mer intensivt och möjligtvis under en större del av året. Ett mer intensivt nyttjande kan ge negativa miljökonsekvenser på växt- och djurliv samt på vattenmiljön genom ökat slitage, ökade bullerstörningar och ökade utsläpp från fritidsbåttrafik. Detta gäller inte minst för de områden som planförslaget särskilt pekar ut som utvecklingsområden för turism. Dessa föreslås dock inom områden där det redan idag finns motsvarande anläggningar. Inga orörda områden föreslås tas i anspråk och orördheten på området som helhet bedöms därför inte påverkas.

Planförslagets utpekande av hänsynsområden syftar till att värna upplevelsen av unik natur- och kulturmiljö samt orördheten i landskapet inom områden som redan idag frekvent nyttjas för båtliv och med ett flertal naturhamnar. De negativa miljökonsekvenser på natur- och kulturmiljöer som båtliv, turism och friluftsliv kan innebära utsläpp och buller från båtar, slitage från människor, nedskräpning mm finns redan idag inom dessa områden och bedöms snarare begränsas med ett utpekande som hänsynsområden. Möjlighet finns då att bullerstörningar begränsas liksom utsläpp från onödigt körande med båt. Påverkan varierar mycket över säsongen och är störst i juli.

En utveckling av kommunikationsnoder och knutpunkter för friluftsliv kan leda till ökad persontrafik med båt längs kusten vilket är eftersträvansvärt men kan innebära ökade utsläppsmängder från båtar i hamnar och längs farleder. Samtidigt kan förbättrade möjligheter till persontrafik med båt mellan orter längs kusten och ut till målpunkter i skärgården minska behovet av en egen båt, vilket i sin tur kan begränsa miljöpåverkan i form av buller och utsläpp från småbåtar.

Planförslagets utpekande av aktivitetsområden för motorsport innebär risk för bullerstörningar för boende i närheten och för besökare i omgivningen samt påverkan med undervattensbuller för djurlivet. Rekommendationen rör områden där denna typ av verksamhet pågår redan dag, och där störningen därmed redan finns. Genom att styra bullerstörande aktiviteter till vissa områden kan bullerstörningar minska inom andra delar av planområdet.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Att värna områden för turism och rekreation och därmed stärka förutsättningarna för en utveckling är av avgörande positiv betydelse för livskvaliteten för boende i norra Bohuslän och för möjligheten att bevara och stärka norra Bohuslän som en av Sveriges mest attraktiva besöksmål.

Multifunktionella platser kan ge ökad flexibilitet över året och är värdefulla som identitetsskapare och mötesplatser. Ekonomiskt finns en hård konkurrens med andra intressen som t ex bostadsbyggande i strandnära lägen. På längre sikt finns ett samhällsekonomiskt värde i bevarandet av tillgängligheten till dessa platser. Begränsat bostadsbyggande i strandnära lägen och värnandet av platser och användning med en allmän tillgänglighet till strandområdet för boende och besökare innebär långsiktigt avgörande positiva konsekvenser för identitet, karaktär, samhällsbild, upplevelsevärden och livskvalitet i våra kustsamhällen.

Utveckling av starkare noder för kommunikation skapar på sikt möjligheter för ökad båttrafik och ger generellt kommunerna förutsättningar att styra en förstärkning av kollektivtrafiken till platser som är viktiga målpunkter både för boende och besökare. En förstärkning av underlaget till kollektivtrafik ger i sin tur förutsättningar till ökad kringservice och möjlighet till nya arbetstillfällen.

Sjöfart och båtliv

*Planförslaget ger konsekvenser kopplade till **SJÖFART OCH BÅTLIV** framför allt genom rekommendationerna:*

Farleder för sjöfart

Farleder för båtliv

Stora hamnar

Småbåtshamnar och gästhamnar

Miljökonsekvenser

Generellt innebär planförslaget en positiv inställning till ett ökat nyttjande av havet och de marina resurserna vilket kan leda till ökad aktivitet inom planområdet, med ökad andel transporter till havs och ökad persontrafik med båt i kustzonen. Detta kan på sikt innebära större påfrestningar på miljön i form av ökat buller och ökade utsläpp från båtar. Det kan även innebära större risker för olyckor kopplade till sjöfart och båtliv.

Planförslaget värnar de farleder som finns, både de större för sjöfart och de mindre för båtliv. Genom god framkomlighet och begränsad risk för konflikter med t ex marina anläggningar begränsas risken för den typ av olyckor som kan innebära negativa miljökonsekvenser som utsläpp av olja eller annat miljöfarligt gods.

Ökad sjöfart kan på sikt minska godstransport på vägarna, vilket kan ge positiva miljöeffekter.

Den ökade aktivitet på havet som möjliggörs inom ramen för planförslaget kan innebära ökad påfrestning på hamnområdena, vilket i sin tur kan ge negativa miljökonsekvenser i form av ökat buller och ökad mängd utsläpp i hamnområdena. Restriktivitet mot nya hamnar och fokus på förtätning/utvidgning av befintliga hamnar innebär att miljökonsekvenserna i huvudsak koncentreras till befintliga hamnområden och miljöförbättrande åtgärder kan fokuseras på dessa områden.

Planförslaget pekar ut sex områden som möjliga för prövning av nya småbåtshamnar/gästhamnar. Nyetablering av hamn innebär negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på strandområdet och bottenmiljön. Det innebär också nya områden med påverkan på utsläpp och buller från båtar. En utredning av de fyra områden som är belägna i Tanums kommun har gjorts inom ramen för kommunens arbete med ny översiktsplan med bedömningen att områdena väl lämpar sig för hamnetableringar. För att begränsa miljökonsekvenserna av nya hamnar ska de utformas enligt rekommendationer i planförslaget kopplat till krav kring till motorer, giftfri bottenmålning och hänsyn.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Säkerställande av farlederna ger viktiga ekonomiska förutsättningar för utveckling av maritima näringar. De ger också viktiga förutsättningar för säkerhet till sjöss. Utpekandet av farleder för

båtliv styr undan lokaliseringen av anläggningar från dessa områden och värnar därmed fortsatt god framkomlighet och tillgänglighet för båtliv i kustzonen, vilket är av stort värde för livskvalitet och upplevelsevärden för boende och besökare. Tillgången till havet med båt är en viktig del av identiteten i norra Bohuslän.

Hamnarna är en viktig del av landskaps-/samhällsbilden och identiteten i kustsamhällena. Planförslaget värnar och stärker genom de strategiska rekommendationerna för hamnar dessa områden.

Planförslaget syftar genom de strategiska blå rekommendationerna till att stärka förutsättningarna för hamnområdena i konkurrensen med andra anspråk längs kustlinjen. Att hålla bostadsbebyggelse på tillräckligt avstånd från större hamnområden ger förutsättningar att utveckla fartygstrafik och därmed bibehålla och stärka både samhällenas identitet och utvecklingen av de maritima näringarna.

Utveckling av noder för kommunikation skapar på sikt möjligheter för ökad båttrafik och ger generellt kommunerna förutsättningar att styra en förstärkning av kollektivtrafiken till platser som är viktiga målpunkter både för boende och besökare. En förstärkning av underlaget till kollektivtrafik ger i sin tur förutsättningar till ökad kringservice och möjlighet till nya arbetstillfällen. En ökning av kollektivtrafiken som möjliggör pendling mellan orterna längs kusten möjliggör arbetspendling och förbättrar därmed möjligheterna att vara helårsboende.

Utveckling av kollektivtrafik och båtturer till målpunkter i skärgården ger ökad tillgänglighet till havet och skärgården för boende och besökare utan tillgång till egen båt.

Marin energi och forskning

Planförslaget ger konsekvenser kopplade till ***MARIN ENERGI OCH FORSKNING*** *framför allt genom rekommendationen:*

Utvecklingszoner i utsjön

Forsknings-anläggningar

Områden där forskningsintressen ska prioriteras

Miljökonsekvenser

Anläggningar för marin energi riskerar att ge negativa miljökonsekvenser i form av påverkan på djurlivet bl a genom ianspråkstagande av vattenområden och genom en ökning av störningar från undervattensbuller.

Planförslaget innebär inom flera av utvecklingszonerna i utsjön en möjlighet till utveckling av flytande vindkraft. Anläggningar för vindkraft innebär visuell påverkan på landskapsbilden. På det öppna havet får en anläggning en visuell påverkan över ett mycket stort område med risk för negativ miljöpåverkan då bl a upplevelsen av orördhet kan påverkas. I anslutning till de mest identitetsskapande natur-/turismområdena har föreslås vindkraft därför inte vara lämplig att pröva inom de utpekade utvecklingszonerna.

Rekommendationen för utvecklingszoner i utsjön innehåller krav på koncentration av anläggningar. Detta krav syftar till att samla anläggningar inom en begränsad del av utvecklingszonen och undvika spridning av enstaka anläggningar över ett stort geografiskt område. Kravet begränsar effekten av en visuell påverkan.

Utbredning av utvecklingszoner i utsjön påverkar i begränsad utsträckning områden med skyddad natur. Det kan innebära negativa miljökonsekvenser i form av anläggningarnas påverkan på bottenmiljö och risk för störningar i form av buller. Naturreservat Väderöarna påverkas i viss utsträckning i den yttersta delen av reservatet av en sådan utvecklingszon. Naturreservatets värden ligger både i mer vanligt förekommande miljöer som hård- och mjukbottnar på olika djup, tångskogar, sandstränder, grunda lerbottnar och ålgräsängar och i ovanliga eller unika miljöer såsom djupa hårdbottnar, områden med revbildande stenkoraller och exponerade grundområden. Här finns en unik variation av miljöer samt en mycket artrik flora och fauna Vid prövning av anläggningar inom detta område ska stora hänsyn tas för att begränsa negativ påverkan på dessa värden. Lokaliseringen av utvecklingsområdet gör att det inte finns någon risk för fragmentering av reservatet som helhet. Inom den aktuella utvecklingszonen tillåts inte heller etablering av vindkraft. Den visuella påverkan på landskapsbilden av en anläggning för energiproduktion skulle därmed endast ha lokal påverkan.

Att ge forskningsstationerna utrymme för utveckling samt uppmärksamma och värna viktiga platser i havet för forskning skapar förutsättningar för en hållbar marin utveckling. Indirekt ger forskningen kunskap som på sikt kan ge positiva miljökonsekvenser

både inom och utanför planområdet.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Utvecklingen av marin energi samt utvecklingen av forskningsstationerna i norra Bohuslän kan ge fler arbets-/forskarmöjligheter i kommunerna med ett ökat antal invånare (på både kortare och längre sikt) som i sin tur ger skatteintäkter och ett ökat underlag för service.

Både den marinbiologiska forskningen och utvecklingen av marin energi kan leda till att stärka miljöprofilen för de nordbohuslänska kommunerna, vilket kan ge synergieffekter med fler invånare/företag.

Anläggningar för marin energi riskerar att ge negativa ekonomiska konsekvenser för yrkesfisket då de delvis begränsar tillgängligheten för trålning. Även den fysiska åtkomsten till områden för försvarsverksamhet begränsas delvis av utvecklingszoner i utsjön. Planförslagets krav på koncentration av anläggningar begränsar en sådan negativ påverkan. Samverkan mellan marin energi, yrkesfiske och försvar är av stor betydelse vid etablering av anläggningar i utsjön för att begränsa konflikter och för att i så stor utsträckning som möjligt möjliggöra samexistens av verksamheter i havet.

Etableringen av anläggningar för energiproduktion är kostsamma och kräver omfattande utbyggnad av elledningar till havs.

SAMMANVÄGDA KONSEKVENSER

AVVÄGNINGAR

Vart och ett av de marina fokusområdena har behov och möjligheter/ förutsättningar för utveckling. I planförslagets rekommendationer har en avvägning gjorts mellan de olika anspråken, vilket till viss del innebär kompromisser.

Som en grund för blå översiktsplans förslag till vattenanvändning och rekommendationer kan de marina fokusområdenas möjlighet att samordnas och behov av kompromisser delas in i följande tre kategorier:

- Fokusområdena/temana har olika geografiska anspråk och konkurrerar inte på grund av det
- Fokusområdena/temana har samma geografiska anspråk, men kan samexistera med riktlinjer som begränsar konflikter
- Fokusområdena/temana har till stor del samma anspråk och kan därför inte lokaliseras till samma plats

En sammanställning av möjligheten till samordning/behovet av kompromisser mellan anspråk redovisas i tabellen på nästa sida.

Figur: Sannolikhet för konflikt efter planering av maritima aktiviteter i NoBo.

	Fiske (trål)	Fiske (bur)	Fiske (nät)	Fiske (plock-ning)	Sport-fiske	Vatten-bruk (mussla, ostron)	Vatten-bruk (miljö-gröda)	Vatten-bruk (fisk-odling)	Turism (paddling)	Turism (segling)	Turism (motor-båt)	Turism (övrigt)	Vågkrafts park	Sjöfart	Natur-värden
Fiske (trål)															
Fiske (bur)															
Fiske (nät)															
Fiske (plockning)															
Sportfiske		?													
Vattenbruk (mussla, ostron)		*		*	*										
Vattenbruk (miljögröda)		*		*	*	*									
Vattenbruk (fiskodling)			*		*	*	**								
Turism (paddling)					*	*									
Turism (segling)					*				*						
Turism (motorbåt)					*					*					
Turism (övrigt)		*		*	**	*	*	**	**	**	**				
Vågkraftspark					*	*						*			
Sjöfart															
Naturvärden						**	**	*	*	*	*	*	**		

Grönt: ingen konflikt

Gult: viss konflikt

Orange: svår konflikt men inte omöjlig

Rött: inkompatibla verksamheter

*: Möjlig synergi

**: Värdefull synergi

MILJÖKONSEKVENSER

Natur- och kulturmiljövärden

Natur- och kulturmiljövärden skyddas i planförslaget genom ett flertal rekommendationer. Kulturmiljövärden genom en generell rekommendation om att kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefulla objekt alltid ska värnas och beaktas. Blå översiktsplans översiktliga nivå och bristen på heltäckande underlag kring förekomst av kulturhistoriskt värdefulla objekt gör att planförslaget inte innehåller några geografiska rekommendationer kopplade till kulturmiljö.

Kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas även till viss del inom områden med naturskydd. Planområdet saknar rent marina områden av riksintresse för kulturmiljövården. De riksintresseområden som sträcker sig ut i vattnet påverkas inte av planförslaget med undantag för ett förslag till område för vattenbruk inom riksintresseområdet för Kalvö-Trossö-Lindö.

Planförslagets strategiska rekommendationerna kring hamnar, multifunktionella platser, kommunikationsnoder och havsnära verksamhetsområden värnar värden kopplade till planområdets kulturhistoria. Samhällenas struktur, läget vid havet och den stora betydelsen av havet för såväl kommunikation som utkomst och rekreation är viktiga faktorer i dessa värden.

Stora delar av planområdet skyddas genom någon form av formellt naturskydd. Planförslaget grundar sig i utveckling på naturvärdenas villkor. Flera områden pekas ut för utredning om nytt naturskydd, vilket innebär positiva konsekvenser för natur - och kulturmiljö.

Redan idag berörs naturskyddade områden av farleder, fiske, försvarets aktiviteter och aktiviteter kopplade till friluftsliv och turism. En sådan samverkan bedöms som både möjlig och önskvärd.

Planförslaget ger delvis utrymme för prövning av vattenbruk och marin energi inom skyddad natur. Utveckling av sådana anläggningar riskerar att ge negativa miljökonsekvenser på skyddade naturvärden. Skyddets syfte, kärnvärden och bestämmelser väger då tungt i den fortsatta prövningen.

Landskapsbild och karaktär

Planområdet har i sin helhet en unik karaktär. Den småskaliga skärgården med vikar och fjordar kombinerat med det storslagna, öppna havet. Detta är värden som är ovärderliga och som planförslaget syftar till att stärka genom styrning av användningen av vattnet och framför allt genom att begränsa användningen av vattnet till verksamheter, aktiviteter och anläggningar inom områden som i alltför stor utsträckning bedöms påverka landskapsbilden negativt.

Anläggningar för vattenbruk och marin energi har en påverkan på

landskapsbilden. Musselodlingar i kustzonen har en lokal påverkan i det småskaliga landskapet, medan flytande vindkraft i utsjön utgör ett storskaligt landskapselement med påtaglig visuell påverkan även från stora avstånd. Hänsyn till landskapsbild och områdets karaktär har tagits vid lokalisering av denna typ av områden. Däremot är en mer detaljerad studie av påverkan viktig i den fortsatta prövningen, vilket också ställs som krav i rekommendationen för utvecklingszoner i utsjön.

Klimat

De största effekterna av ett förändrat klimat syns längs kustlinjen där havsnivåhöjningar kan innebära stora förändringar på samhällsbilden. Kustsamhällena är lokaliserade med havet som utgångspunkt. Hamnområden, kajer och samhällscentra möter vattenlinjen och ligger huvudsakligen på låga marknivåer. Planförslaget uppmärksammar frågeställningar kopplat till ett förändrat klimat och havsnivåhöjningar i flera av de strategiska rekommendationerna, som syftar till att ge inspel utifrån ett maritimt perspektiv inom områden som hanteras i respektive kommuns översiktsplan. Klimatproblematiken lyfts därmed som en viktig frågeställning att beakta i kommande samhällsplanering.

Då klimatpåverkan är en global fråga kan rekommendationerna i blå ÖP endast i mycket begränsad omfattning hantera denna problematik. Dock är värnandet av de ekosystem och ekosystemtjänster som begränsar klimatpåverkan värdefullt även på lokal nivå. Här är bl a rekommendationen för strandnära områden värdefull i kombination med rekommendationerna om att värna befintligt naturskydd och att utreda nya områden för naturskydd. Dessa rekommendationer värnar fortlevnad och utveckling av ekosystem som medverkar till en resiliens och därmed begränsar effekterna av ett förändrat klimat.

Vattenmiljö

Planförslaget ger förutsättningar för fler anläggningar och aktiviteter på havet. En generell ökning av marina aktiviteter är eftersträvansvärd. Det innebär risk för en ökad påfrestning på vattenmiljön. Genom de rekommendationer som planförslaget ger styrs dock nyttjandet i syfte att begränsa den negativa påverkan som kan uppkomma. Följande delar av planförslaget begränsar negativa miljökonsekvenser till följd av påverkan på vattenmiljön:

- Känsliga områden fredas från lokal påfrestning genom skydd av *strandnära områden*.
- Områden med *naturskydd* värnas utifrån sina värdebeskrivningar.
- Nya områden föreslås för *utredning om naturskydd*.
- *Utredningsområden kring åtgärder för ökad vattengenomströmning* pekas ut i syfte att förbättra vattenkvaliteten.

Inom områden med vattenanvändning som riskerar att påverka vattenmiljön negativt har följande hänsyn tagits för att begränsa denna påverkan:

- Områden för *vattenbruk i kustzonen* har lokaliserats med utgångspunkt i analyser kring begränsad miljöpåverkan och positiva miljöeffekter.
- Anläggningar för odling med stor påverkan på miljön ges endast förutsättningar för etablering i utsjön där påverkan är begränsad genom stora vattendjup och goda strömförhållanden. Krav ställs på kompensation vid näringstillförsel.

Hälsa och säkerhet

Strävan efter en generell ökning av aktiviteterna och nyttjandet av havet innebär en generell ökning av risken för olyckor.

Säkerhetsriskerna inom planområdet är till stor del kopplade till risken för olyckor med fartyg och båtar. Farlederna ges i planförslaget en hög prioritet. Farlederna för sjöfart innebär ingen förändring mot dagsläget. Ingen vattenanvändning kommer i konflikt med dessa.

Farleder för båtliv har pekats ut för att värna områden för båtliv, friluftsliv och turism. Därmed kommer ingen annan användning i konflikt med de flitigt nyttjade båtlivsområdena och risken för olyckor begränsas.

Risken för olyckor i kustzonen varierar över året. Under sommarmånaderna, främst juli innebär intensiteten i båttrafiken en ökad olycksrisk. Under övriga delar av året är båttrafiken i kustzonen begränsad, och risken för olyckor därmed begränsad.

Utsläpp från båtar och marint skräp påverkar vattenkvalitet, skärgård och kust. Detta är problematik som i allra högsta grad påverkar planområdet, men som inte kan hanteras inom planområdet eller inom ramen för planarbetet för blå ÖP. Kommunerna är engagerade i dessa frågeställningar.

SOCIALA OCH EKONOMISKA KONSEKVENSER

Årstidsvariationer

Årstidsvariationer påverkar i stor utsträckning användningen av hav, kust och skärgård i norra Bohuslän. Plan- och bygglagen är inte formulerad för att hantera förändringar av mark- och vattenanvändning över tid (säsong). Planförslaget har dock tagits fram med de stora säsongsvariationerna i åtanke och de har lyfts framförallt i de strategiska rekommendationerna.

I havet innebär säsongsvariationerna begränsade konflikter mellan lämplig användning eftersom de aktiviteter som ökar sommartid; båtliv, bad, friluftsliv mm sällan innebär krav på anläggningar i större

omfattning och därmed lämnas orörda utan påverkan under andra delar av året.

I gränsområdet mellan hav och land; t ex hamnområden och strandnära områden kan säsongsvariationen dock innebära konflikter i den användning som är lämplig sommartid i förhållande till vintertid. Genom formuleringarna i de strategiska rekommendationerna eftersträvar planförslaget en ökad flexibilitet i kommande plan- och tillståndsprövningar för ökad möjlighet till säsongsvariation. Flexibiliteten innebär positiva konsekvenser i form av anpassning till årstid och nyttjande, men kan innebära risk för otydlighet i markanvändning. Då huvuddelen av dessa områden är reglerad i detaljplan ger rekommendationerna tydlig påverkan först i samband med nya planprocesser.

Identitet

Planförslagets strävan efter ett generellt ökat nyttjande av havet ger förutsättningar att stärka norra Bohusläns identitet som kustområde. Samtliga rekommendationer i planförslaget höjer betydelsen av havet som en del av kommunernas område och stärker då samtidigt identiteten som kustområde.

Genom att värna områden för yrkesfisket samt möjliggöra utveckling av anläggningar för vattenbruk och energi kan nya arbetstillfällen ges inom branscher som stärker den maritima identiteten. Utvecklingen skapar också förutsättningar för en god tillgång till lokalt producerad fisk och skaldjur med kringverksamheter som restauranger.
Även planförslagets värnande om forskning ger arbetstillfällen med en modernisering och miljömedvetenhet kopplad till stärkning av identiteten.

Planförslagets strategiska rekommendationer med kommunikationsnoder, multifunktionella platser, knutpunkter för friluftsliv och värnandet av hamnar samt havsnära verksamhetsmark ger samtliga förutsättningar för att stärka identiteten i området. De syftar alla till att ”muta in plats” i strandområdet för verksamheter och aktiviteter kopplde till havet och på det sättet säkerställa havet som en självklar del i samhällsbilden och vardagslivet.

Befolkning

Ett ökat nyttjande av havet ger möjlighet till fler människor att arbeta inom maritima branscher vare sig det är turism, fiske, vattenbruk, sjöfart eller energi. Det ger i sin tur möjligheter för fler människor att bosätta sig i norra Bohuslän.

Ett ökat antal helårsboende ger ökade skatteintäkter, livskvalitet i form av levande samhällen och förutsättningar för en utbyggd service som i sin tur ökat attraktionskraften för området som boendemiljö. Levande samhällen med aktiva, maritima näringar ökar attraktionskraften för området även för besökare.

Det ökande nyttjandet av havet kan i viss mån begränsa upplevelsen av orördhet inom planområdet, vilket delvis kan ha en negativ påverkan för boende och besökare.

FÖRENLIGHET MED RIKSINTRESSEN

Riksintresse för friluftsliv

Norra Bohusläns kust utgör ett sammanhängande område av riksintresse för friluftsliv som sträcker sig genom hela planområdet och påverkar planförslagets rekommendationer inom hela kustzonen.

Följande huvudkriterier beskrivs som grunden för friluftslivets riksintresse för norra Bohusläns kust:

- Områden med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer.
- Områden med särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftsaktiviteter och därmed berikande upplevelser.
- Områden med särskilt goda förutsättningar för friluftsaktiviteter och därmed berikande upplevelser.

Huvuddelen av dessa kriterier har koppling till havet och skärgården. Planförslaget syftar till att säkerställa dessa kriterier genom följande generella och geografiska rekommendationer:

- Orördhet
- Säsongsvariation
- Kulturhistoriskt värdefulla platser
- Farleder för båtliv
- Strandnära områden
- Skyddade områden
- Utredningsområde för naturskydd
- Hänsynsområden

Och med inspel till respektive kommuns översiktliga planering genom de strategiska blå rekommendationerna:

- Kommunikationsnoder
- Multifunktionella platser
- Knutpunkter för friluftsliv

Riksintresset kan komma att påverkas negativt av planområdets områden för utveckling av vattenbruk i kustzonen genom att begränsa tillgängligheten för friluftsliv och båtliv samt genom lokal påverkan på landskapsbilden och upplevelsen av orördhet. Områdena har dock avvägts mot zoner med farled för båtliv samt kustnära områden. Generellt hålls ett hänsynsavstånd mot land för att värna naturvärden och det strandnära friluftslivet.
Även några av utvecklingszonerna i utsjön påverkar riksintresset för friluftsliv. Dessa områden är storskaliga och fortsatta avvägningar

krävs i framtida prövningar. Risk för påverkan på friluftslivet föreligger. Dock är dessa områden lokaliserade långt ut, där nyttjandet av vattnet för friluftsliv är begränsat. Visuellt påverkande anläggningar med t ex flytande vindkraft har begränsats till ett fåtal områden som inte bedöms behöva påverka friluftslivets intressen på ett påtagligt negativt sätt. Rekommendationer kring placering av anläggningar inom zonerna syftar till att begränsa negativ påverkan och koncentrera påverkanseffekten till begränsade områden.

Riksintresset för totalförsvaret kan stå i konflikt med riksintresset för friluftsliv. Konflikten bedöms dock vara begränsad till de korta tidsperioder då sjöövningar påverkar tillgången till dessa kustområden för friluftsliv.

Riksintresse för naturvård

Planområdet innehåller ett flertal riksintresseområden för naturvård som tillsammans bildar ett sammanhängande område längs kusten och sträcker sig ut över kustzonen. Utbredningen innebär att samtliga föreslagna rekommendationer i kustzonen påverkar riksintresset för naturvård.

Risk för negativ påverkan på riksintresset föreligger genom planförslaget främst genom rekommendationerna *Områden för vattenbruk i kustzonen* samt *Utvecklingszoner i utsjön*.

Samtliga områden för vattenbruk i kustzonen påverkar områden av riksintresse för naturvård. Bedömningen är att vattenbruk i den omfattning som föreslås kan komma till stånd utan att riksintresset i sin helhet påverkas negativt på ett betydande sätt. Hänsyn har i placeringen av områdena tagit hänsyn till kända naturvärden för att begränsa påverkan på dessa. Värdebeskrivningarna ska beaktas vid tillståndsprövning och exakt lokalisering även här.

Planförslagets rekommendation för utvecklingszoner i utsjön påverkar till en begränsad del riksintresset för naturvård. Två av områdena väster om Gåsö, området nordväst om Väderöarna och en mycket begränsad del av området väster om Kosteröarna berörs. Värdebeskrivningarna för respektive riksintresseområde ska beaktas vid fortsatt prövning inom dessa områden.

Rekommendationer kopplade till turism och friluftsliv berör till stor del riksintresseområdet, bl a farleder för båtliv. Utpekandet av dessa områden är dock främst ett sätt att värna områden från anläggningar mm, och bedöms inte ge en större påverkan på riksintresset än idag.

Den generella önskan om ökad aktivitet och ökat nyttjande av havet och de marina resurserna kan innebära en påverkan på riksintresset. Dock innebär upprättandet av blå ÖP med de avvägningar som

görs och de rekommendationer som föreslås att riksintressets värdebeskrivningar har tillvaratagits genom att skyddade naturområden och strandnära områden värnas samt att nya områden för naturskydd föreslås utredas.

Riksintresse för kulturmiljövård

Det finns inom planområdet inga områden av riksintresse för kulturmiljövården som är utpekade med fokus på marina värden. Däremot finns ett antal områden av riksintresse som innefattar vattenområden. Planförslaget bedöms ha en mycket begränsad påverkan på dessa. De strategiska blå rekommendationerna som rör värnandet av hamnar, multifunktionella platser och kommunikationsnoder kan ses som ett värnande av den samhällsstruktur som utgör ett värde i de riksintresseområden som omfattar kustorter. Enstaka områden för utveckling av vattenbruk inom kustzonen påverkar riksintresse för kulturmiljövård. Nyttjandet av havet bedöms vara en viktig del av norra Bohusläns kulturhistoria och utveckling av anläggningar för vattenbruk bör därmed kunna vara förenligt med riksintresset. Hänsyn ska tas till värdebeskrivningarna vid tillståndsprövning.

Riksintresse för yrkesfiske

Riksintresset för yrkesfiske överlappar flera andra riksintressen; riksintressen för friluftsliv, naturvård, totalförsvaret samt de särskilda hushållningsbestämmelserna. Samverkan mellan dessa riksintressen fungerar idag och planförslaget innebär inga större förändringar av dessa förutsättningar. I rekommendationskartan redovisas den vattenanvändning inom respektive område som bedöms vara högst prioriterad. Det innebär att t ex områden för sjöfart och för försvarets intressen på vissa delar prioriteras högre än yrkesfiske. Det betyder dock inte att yrkesfiske inte kan bedrivas här. Med de rekommendationer om ökad samverkan och dialog som planförslaget innehåller bedöms samtliga dessa riksintressen kunna samexistera.

Kommunernas styrning över fiskeområden är begränsad, men önskan om ökad samförvaltning och ett hållbart fiske syftar till att begränsa konflikter mellan fiske och naturvård, vilket är viktigt för de områden som i planförslaget pekas ut som utredningsområden för naturskydd.

Samverkan mellan yrkesfiske och turism växer. Planförslaget begränsar inte på något sätt en sådan utveckling.

Utvecklingszoner i utsjön och utvecklingsområden för vattenbruk i kustzonen är delvis lokaliserade inom områden av riksintresse för yrkesfisket. Då framtida tillståndsprövning krävs för utveckling av anläggningar bedöms samverkan mellan samtliga verksamhetsidkare i dessa processer kunna innebära begränsning av eventuella konflikter. Lokalisering och utformning av anläggningar ska göras

med hänsyn till yrkesfiskets intressen.

Hamnar av riksintresse för yrkesfisket värnas i planförslaget genom de strategiska blå rekommendationerna för hamnområden. Planförslaget innebär därmed ett stärkande av riksintresset.

Riksintresse för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer

Farleder

Farled av riksintresse för sjöfart motsvaras i planförslaget helt av rekommendationen farled för sjöfart. Framkomligheten inom farlederna prioriteras högt i planförslaget. Ingen negativ påverkan uppstår därmed på detta riksintresse. Befintliga hamnar värnas generellt i planförslaget som en strategisk blå rekommendation. Det innebär att hamnar av riksintresse för sjöfart avses skyddas och ges utrymme för utveckling.

Industriell produktion

Planförslaget innehåller inga rekommendationer som motverkar området av riksintresse för industriell produktion i Brofjorden.

Djupa skyddade lägen

Planförslaget innehåller inga rekommendationer som motverkar områden av riksintresse för djupa, skyddade lägen i Brofjorden och Singlefjorden.

Riksintresse för totalförsvaret

Riksintresset för totalförsvaret påverkas redan i dagsläget av områden för yrkesfiske och farleder för sjöfart (även dessa av riksintresse). Planförslaget innebär ingen förändring av förhållandet mellan dessa intressen.

Utvecklingszoner i utsjön påverkar till viss del totalförsvarets riksintresseområde negativt genom ianspråkstagande av vattenområdet. Samtliga av dessa zoner är lokaliserade till den östra (inre) delen av riksintresseområdet och bedöms, med samverkan, kunna nyttjas utan att få en betydande negativ påverkan på riksintresset.

Riksintresse för den obrutna kusten

De särskilda hushållningsbestämmelserna innebär ett skydd av de samlade värdena längs kusten; helhetsbilden. Att upprätta blå ÖP har i sig ett syfte att strukturera användningen av havet och skärgården för att långsiktigt säkra helhetsbilden, se på möjligheten att nyttja de marina värdena utan att helhetsvärdet går förlorat och skydda de områden som orörda utgör kärnan i värdena. Samtliga föreslagna möjligheter att pröva anläggningar och aktiviteter inom området

påverkar på något sätt dessa riksintressen.

Största risken för negativ påverkan utgörs av zonerna för utveckling i utsjön. Inom vissa av dessa områden tillåts prövning av vindkraft. Vindkraft utgör en visuell påverkan på landskapsbilden och på helhetsbilden. I Strömstads och Tanums kommuner innebär planförslaget att vindkraft till havs inte ska tillåtas. Därmed kommer värdefulla kärnområden som Kosteröarna och Väderöarna inte att påverkas av vindkraftsetablering. Även i anslutning till Ramsvikslandet undviks möjligheten till vindkraftsetablering. Utvecklingen av vågkraft och olika typer av vattenbruk kommer att påverka upplevelsen av landskapet och ursprungligheten inom området. Dessa typer av anläggningar får dock en mer lokal påverkan, särskilt i utsjön där få människor vistas och bedöms med de avvägningar kring placering och omfattning som planförslaget innebär vara förenliga med riksintresset.

En av svårigheterna med planering av utsjöområdet är att vattenområdet upplevs som orört och opåverkat, medan stora delar av området i allra högsta grad är påverkat av fartygstrafik, yrkesfiske mm. Fasta anläggningar innebär generellt en större påverkan än t ex fartygstrafik.

Ett flertal rekommendationer i planförslaget bedöms stärka riksintressets syfte, bland annat följande:

- Orördhet
- Naturskydd
- Utredningsområde för naturskydd
- Hänsynsområden
- Värdefulla ålgräsområden
- Strandnära område
- Utredningsområden för ökad vattengenomströmning

Samt de strategiska rekommendationerna som inspel till respektive kommuns översiktliga planering:

- Kommunikationsnoder
- Multifunktionella platser
- Knutpunkter för friluftsliv

För riksintresset obrutna kusten, där värnandet av naturmiljön är överordnat bedöms orördhet, naturskydd och utredningsområde för naturskydd vara de viktigaste rekommendationerna. Kosterhavets nationalpark innebär skydd av ett stort område. Hantering av riksintresset finns där hanterat i bestämmelserna. Stora områden med andra former av naturskydd prioriteras högst i planförslagets vattenanvändning till fördel för naturvärden och orördhet liksom en tillgång för turism och friluftsliv. Utpekandet av strandnära område samt de strategiska blå rekommendationerna kring tillgänglighet till kusten samt ut på havet och i skärgården syftar till att värna och

utveckla förutsättningarna för tillgänglighet för friluftsliv och turism.

Riksintresse för den högexploaterade kusten

I vattenområdet (där bebyggelseutvecklingen inte hanteras) har riksintresset för den högexploaterade kusten stora likheter med riksintresset för den obrutna kusten, men med en annan geografisk utbredning (från Brofjorden och söderut) samt ett större fokus på människors tillgång till upplevelser av landskapet snarare än naturvärden. Därmed gäller huvudsakligen motsvarande beskrivning som ovan. *Se beskrivning av riksintresse för den obrutna kusten*.

I Lysekils kommun utgör Gåsöskärgården ett område med värdefulla kärnvärden, vilket innebär att det i planförslaget inte tillåts etablering av flytande vindkraft i nära anslutning till detta område.

Utredningen av Gullmarsfjorden som nationalpark som planförslaget pekar ut innebär ett tydligt ställningstagande att värna de höga värden som finns här. Ett formellt skydd i forma av nationalpark skulle till stor del trygga riksintresset.

Riksintresse Natura 2000

Riksintresset för Natura 2000-områden är förutom ett riksintresse enligt Miljöbalken 4 kapitel även ett formellt naturskydd enligt miljöbalkens 7 kap. Skyddet innebär att det inom respektive Natura 2000-område finns ett antal habitat (livsmiljöer) och/eller arter vars förutsättning för fortlevnad inte får förstöras eller försämras.

På den övergripande nivå som blå ÖP hanterar har förekomst och utbredning av samtliga skyddade habitat och arter inte kunnat specificeras. Därmed gäller generellt att fortsatt prövning av föreslagen markanvändning ska innefatta en prövning av lämpligheten kopplat till Natura 2000-skyddet.

Det är framför allt utvecklingsområden för vattenbruk i kustzonen och utvecklingszoner i utsjön som i planförslaget kan komma i konflikt med skyddade habitat och arter.

HANTERING AV SKYDDADE OMRÅDEN

Planområdet består till stor del av områden med naturskydd och påverkas av förslaget enligt följande:

Nationalpark

Nationalparken för Kosterhavet har ett starkt skydd för de marina värdena. Planförslaget innebär ingen förändring av vattenanvändningen inom nationalparken och därmed ingen negativ påverkan på skyddet. Däremot föreslås ett område i anslutning till nationalparken som utredningsområde för nytt naturskydd (längs den östra gränsen), vilket syftar till att stärka naturvärdena i området.

Naturreservat

Naturreservaten påverkas redan idag av farleder, fiske, anläggningar för turism och friluftsliv mm. Planförslaget innebär ingen negativ påverkan avseende detta.

Flera områden för vattenbruk i kustzonen och delar av utvecklingszoner i utsjön berör naturreservat. Negativa konsekvenser på reservaten skulle kunna uppkomma i form av:

- påverkan på bottenmiljö från både vattenbruk och anläggningar för marin energi
- påverkan på vattenmiljö genom näringstillförsel från odlingar
- bullerpåverkan från flytande vindkraft
- påverkan på landskapsbild, vilket kan riskera att påverka upplevelsen av naturområdet negativt

Följande hänsyn har tagits för att begränsa risken för negativa konsekvenser på naturreservaten:

- Utvecklingszoner i utsjön ger förutsättningar för god vattenomsättning och goda strömförhållanden, vilket begränar påverkan på botten- och vattenmiljö från odlingar
- Placeringen i utsjön begränsar den visuella påverkan av odlingar, vågkraft mm från land och kustområden där många människor vistas
- Områdena i utsjön har placerats i utkanten av de skyddade områdena för att undvika fragmentering av naturreservatet som helhet
- Utvecklingsområdena för vattenbruk i kustzonen har ett hänsynsavstånd från land för att begränsa eventuell negativ påverkan på landskapsbild och på upplevelsen av naturområdet.

Strandskydd

Strandskyddat vatten påverkas i planförslaget av områden för utveckling av vattenbruk i kustzonen. Här föreslås att dispens bör lämnas för de områden som pekats ut. Denna rekommendation begränsar tillgängligheten inom strandskyddat vatten. Det finns också risk för negativ påverkan på växter och djur inom anläggningar för

vattenbruk. Dessa aspekter riskerar att påverka strandskyddets syften negativt.

Utvecklingsområdena för vattenbruk i kustzonen har placerats med ett hänsynsavstånd till strandlinjen, vilken begränsar eventuell negativ påverkan på strandskyddets syften om tillgänglighet längs stränderna.

De strategiska rekommendationerna multifunktionella platser, kommunikationsnoder och knutpunkter för friluftsliv syftar alla till att värna och stärka den allmänna tillgängligheten till strandområdet. Dessa rekommendationer stärker därmed även strandskyddet i den mån det berörs geografiskt.

Djur- och växtskyddsområden

Djur- och växtskyddsområden bedöms inte påverkas negativt av planförslaget.

Landskapsbildsskydd

Planförslaget riskerar endast i mycket begränsad omfattning att påverka landskapsbildsskyddet. Två områden för utveckling av vattenbruk i kustzonen (mellan Hamburgsund och Fjällbacka i Tanums kommun) omfattas av landskapsbildsskyddet. Anläggningar för vattenbruk har en viss lokal påverkan på landskapsbildsskyddet och hänsyn ska tas till detta vid tillståndsprövning.

I övrigt föreslår planförslaget rekommendationerna naturskydd, hänsynsområden, strandnära områden och farled för båtliv inom de delar som berörs av landskapsbildsskydd. Samtliga dessa rekommendationer bedöms stärka skyddet.

Stora opåverkade och tysta områden

Störst risk för påverkan på orördhet och stillhet i förhållande till dagsläget har utvecklingszoner i utsjön och utvecklingsområden för vattenbruk i kustzonen. Inom dessa områden kan påverkan komma att ske som förändrar bilden av orördhet och stillhet. Dessa områden är dock inte heller idagsläget varken tysta eller opåverkade då de under lång tid påverkats av sjöfart, båtliv och fiske.

Vattenmiljön är inom planområdet som helhet påverkat av marint skräp, mikroplaster och utsläpp från landområden.

Utsjöområdena är belägna i nära anslutning till områden med fiske och farleder och har under lång tid påverkats av dessa verksamheter. Flera av dem ligger också angränsande eller delvis inom försvarets sjöövningsområde.

Fasta anläggningar som fiskodlingar, flytande vindkraft och musselodlingar innebär dock en tydligare påverkan, inte minst på

landskapsbilden och upplevelsen av stillhet och orördhet.

BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Planförslaget antas medföra risk för betydande miljöpåverkan på följande punkter:

Ökat nyttjande

Ökat nyttjande av vattenytor och havets resurser kommer troligen påverka både vatten, luft och bottnar. Denna ökade påverkan bedöms hamna inom rimliga gränser. Planförslaget ger förutsättningar att hantera och strukturera användningen för att begränsa eventuella konflikter.

Påverkan på naturvärden

Området har höga naturvärden och dessa bedöms inte påverkas negativt av planförslaget utan snarare skyddas i större grad. Styrningen av användningen innebär att mindre känsliga områden kan utsättas för större påfrestningar medan mer känsliga området kan undantas från användning med negativ påverkan.

Vid etablering av fasta anläggningar kommer områden bli anspråkstagna och därmed avlysta ifrån en del annan verksamhet. Dessa områden kommer därmed fungera som en sorts reservat och kan över tid påverka naturvärden positivt.

Marina livsmedel

Vattenbruk

Planförslagets utvecklingsmöjligheter för vattenbruk kräver tillgång till vattenytor nära land. Därför föreslås att undantag ges för strandskydd i vattnet för detta ändamål inom de områden där odling är föreslaget. Påverkan på strandskyddet antas i detta fall inte få betydande negativa konsekvenser utifrån skyddets syfte då avvägningar gjorts vid lokaliseringen av områden för vattenbruk.

Ökning av vattenbruk kommer skapa mer aktivitet och rörelse i vattenområdena. Ökade miljökrav innebär en begränsning av den negativa påverkan som detta kan medföra i form av ökat buller och ökade utsläppsmängder.

Musselodling innebär ett nettoupptag av näring. I rekommendationen för odlingar i utsjön anges krav på kompensation för näringstillförsel till vattnet samt krav på upptag av näringsämnen.

Vattenbruk med tillskott av näring kan innebära en betydande miljöpåverkan. Placering inom utpekade utvecklingszoner i utsjön är att föredra då det innebär en väsentligt begränsad påverkan på ekosystemen jämfört med placering i kustzonen. Utsjöns ekosystem

har mindre näringsbelastning och spridningseffekten är större. Utsläppet av näring kan kompenseras av annat upptag.

Anläggningar för vattenbruk kommer att påverka landskapsbilden lokalt. Dessa utgör dock en del av den levande skärgården och utgör ingen permanent påverkan på landskapet. Rekommendationen strandnära områden samt en generell hänsynszon mellan strandlinjen och anläggningar för vattenbruk innebär att påverkan på landskapsbilden från land begränsas.

Fiske

Fiske har en betydande miljöpåverkan på området.
Fiske och även frånvaron av fiske påverkar balansen mellan olika arter i ekosystemet och har så gjort under de senaste 500 åren.
Fiske med bottentrål för med sig ökad grumlighet och är negativt för fastsittande, bottenlevande organismer som till exempel sjöpennor.

Förslaget ändrar i sig inte omfattningen av dessa verksamheter i någon betydande grad.

Maritim turism och rekreation

Ökning av turism och friluftsliv kommer skapa mer aktivitet och rörelse i vattenområdena. Ökade miljökrav, en inriktning mot hänsynsfull naturturism och en fördelning över säsonger innebär förutsättningar för att begränsa negativ påverkan på vattenkvaliteten inom planområdet.

Fler besökande och kulturintresserade kommer ge möjligheter att bättre bevara vårt maritima kulturarv och tillgängliggöra detta. Då blå ÖP beskriver markanvändningen på en övergripande nivå och för ett stort område och då de marina miljöerna inte har undersökts i den utsträckningen som landområden har inga specifika kulturhistoriskt värdefulla miljöer/platser pekats ut. De kulturhistoriska värdena ska därmed beaktas i framtida tillståndsprövningar.

Marin energi

Etablering av parker eller testområden för flytande vindkraft möjliggörs i planförslaget inom vissa utsjöområdet. En sådan etablering har påverkan landskapsbilden och kan innebära en betydande miljöpåverkan. I den fortsatta prövningen av vindkraft ska utredningar kopplade till anläggningens påverkan på landskapsbilden krävas.

Sjöfart och båtliv

Sjöfart har en betydande miljöpåverkan på planområdet. Förslaget ändrar i sig inte omfattningen av dessa verksamheter i någon betydande grad.

MILJÖKVALITETSNORMER

Utomhusluft

Tack vare den goda luftomsättningen över havet överskrids inte miljökvalitetsnormerna här. Dock kan det finnas risk för överskridande av normerna i hamnar och dess närområden på grund av avgasutsläpp från fartyg och båtar.

Omgivningsbuller

Befintlig verksamhet i de stora hamnarna i Norra Bohuslän skapar buller. Detta buller har hanterats framförallt via placering. Brofjordens hamn ligger avskilt och Lysekils hamn i ett industriområde med visst avstånd till staden.

Strömstads hamn ligger mer centralt och närmare andra verksamheter och har därmed större krav på att anpassa sin verksamhet. Planförslaget kommer inte påverka denna faktor i någon större omfattning.

Vattenkvalitet (5 kap. Miljöbalken och Förordning (2004:660))

Större delen av kustvattenförekomsterna i norra Bohuslän bedöms endast ha *måttlig* ekologisk status och uppnår därmed inte gränsvärdena i uppsatta miljökvalitetsnormer. Endast fyra av vattenförekomsterna (i de nordligaste och yttre kustvattnen) uppnår *god* ekologisk status.

Samtliga vattenförekomster inom planområdet har en kemisk status som betecknas som *lägre än god*. Anledningen till detta är generellt höga kvicksilverhalter. Om man bortser från dessa är det endast området nära Brofjordens oljehamn som är starkt påverkat kemiskt.

Småbåtshamnar har påverkade sediment. En låg generell diffus påverkan finns i hela planområdet, vilket medför att det orörda området inte går att finna här.

Ökat näringsupptag via blå fångstgrödor, bättre genomströmning på vissa platser samt ett mer hänsynsfullt båtliv och störrre miljökrav i hamnar kan påverka dessa vattenkvaliteter i positiv riktning. Planförslaget ger stöd för denna typ av förbättringar genom rekommendationer kring vattenbruk, åtgärder för ökad vattengenomströmning samt strategiska rekommendationer för hamnar.

Den strategiska rekommendation som värnar förekomsten och utvecklingsmöjligheterna av havsnära verksamhetsområden kan i viss mån påverka kvaliteten i närliggande vattenförekomster. Dessa områden utgör dock redan i dagsläget verksamhetsområden.

Till stora delar påverkas vattenkvaliteten av faktorer som blå ÖP inte råder över som t ex näringstillförsel kopplade till bl a avlopp, industriell verksamhet och jordbruk i anslutning till planområdet eller kopplade till källor på stora avstånd från planområdet.

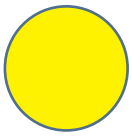
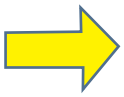
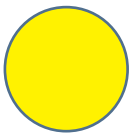
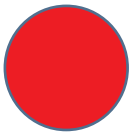
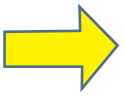
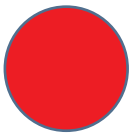
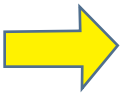
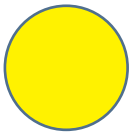
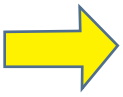
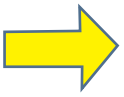
Den ekologiska statusen kommer förhoppningsvis bli bättre även om det kommer ta tid då gamla synder fortsätter att påverka under lång tid. Den kemiska statusen kommer inte förändras under planens horisont då kvicksilvret är persistent.

Musselvatten (Förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten)

Planförslaget bedöms inte innebära några negativa konsekvenser på musselvatten. Utvecklingsområden för vattenbruk har pekats ut inom musselvatten. Då musselvatten pekas ut i vattenområden där produktion av musslor bedöms vara lämplig är denna rekommendation i linje med miljökvalitetsnormens syfte.

AVSTÄMNING MOT MILJÖMÅL

Ett antal miljömål har bedömts vara prioriterade i planeringen av havet. Planförslagets påverkan på dessa miljömål i förhållande till dagsläget och till ett nollalternativ redovsas i tabellen nedan.

miljömål i fokus för blå ÖP	**prioritering**	måluppfyllelse **nuläge**	måluppfyllelse **planförslag**	måluppfyllelse **nollalternativ**	**beskrivning planförslag**
Hav i balans samt levande kust och skärgård	**1**				Våra miljökvalitetsnormer nås inte idag. Planförslaget möjliggör människoans plats i skärgården och anpassar nyttjandet på ett hänsynsfullt sätt, vilket på sikt bör kunna påverka detta mål i rätt riktning.
Ett rikt växt- och djurliv	**2**				Planområdet har stora naturvärden. Inom området kan målet ses som uppfyllt, men i ett större perspektiv är det viktigt att dessa naturresurser blir än mer resilienta och återfår en del av den fauna som minskat.
Giftfri miljö	**3**				Vi har kontinuerligt ökat nivåerna av gifter i vår miljö. Vår hantering av framför allt småbåtshamnar och båtliv behöver förbättras. Planförslaget hanterar detta till viss del.
Ingen övergödning	**4**				Övergödningen är fortsatt ett problem nära vår kust. Problemet är för stort för att hanteras lokalt och källorna finns utanför planområdet. Vi kan dock i viss mån förbättra situationen via genomströmningsåtgärder och blå fångstgrödor.
Begränsad klimatpåverkan	**5**				Friluftsliv, turism, skärgårdstrafik, vattenbruk och fraktfart har alla klimatpåverkan. Vi bör i alla dessa aktiviteter sträva mot mindre CO2-utsläpp. Samtidigt pekar planen på ett ökat nyttjande, vilket kommer öka utsläppen. Stora förhoppningar ställs till förbättringar som t ex elfordon till sjöss. Detta är dock inget som planförslaget påverkar.

VAR GÖR VI VAD, I OCH VID HAVET?

Hur genererar vi vår egen energi?

Hur behåller vi och utvecklar fiskelägenas kultur?

Är kusten lika attraktiv om det finns vindkraftverk 5km ut ifrån skären?

Vilket Bohuslän lämnar vi över till våra barn?

Kommer jag kunna ta en personfärja längs kusten?

Hur kombinerar vi verksamhet och orörd natur?

VAR MED OCH DISKUTERA!

Vi vill gärna ha synpunkter på planförslaget.

Samrådshandlingen innehåller förslag till strategier och riktlinjer för planering av havet längs norra Bohusläns kust och dessa kan du påverka. Dina synpunkter är viktiga!

Du kan lämna dina synpunkter via brev eller e-post till våra kommuner.

Adress:
”Blå ÖP”
Strömstads kommun
Tillväxt Norra Bohuslän
452 80 Strömstad

Email:
kommun@stromstad.se

Kontaktpersoner:

Björn Richardsson
bjorn.richardsson@stromstad.se
0526-196 80

Moa Leidzén
moa.leidzen@tanum.se
0525-183 42

Agnes Olsson
agnes.olsson@sotenas.se
0523-66 40 00 (växel)

Amin Payandehrad
amin.payandehrad@lysekil.se
0523-61 33 52

Glöm inte att ange namn och adress!

Alla inlämnande yttranden kommer att sammanställas i en samrådsredogörelse . Varje yttrande kommer att bemötas av kommunerna. Synpunkterna kommer att ligga till grund för de justeringar som görs av planförslaget i det fortsatta arbetet med den blå översiktsplanen.

Under samrådstiden **20 mars till 20 juni** kommer flera möten och diskussionsaktiviteter. Se mer på: **www.tillvaxtbohuslan.se** eller via din kommuns hemsida.

TILLVÄXT BOHUSLÄN

Tillväxt Norra Bohuslän är ett samarbete mellan
Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekils kommuner.